Ը. ՏԱՐԻ 2233 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 19 ՄԱՐԳԱՑ 4383 25 ՅՈՒՆԻՍ 1891 30 ԶԻԼԿԱՏԷ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐԵՒԷ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր Թուղթի վրայ մասնաւոր օրինակ Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց Թղթատարի ծախքը միօրինակ Ղրշ.	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆԻՍ 25|7 ՅՈՒԼԻՍ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

ԹՈՒՂԹ, ՓԱՅՏ, ՅԱՐԴ ԵՒ ՔՈՒՐՁ

Ֆրանսայի Երեսփոխանաց ժողովն իւր յունիս 29 ի նստին մէջ վիճաբանեցաւ թղթի մաքսին վրայ։ Բայց իրօք թուղթի վրայ տուրք մը դնել չէր առաջարկեր խորհրդարանական յանձնաժողովը. զի այնպիսի տուրք մը ազգային լուսաւորութեան վրայ տուրք դնել պիտի նշանակէր, և մանաւանդ Ֆրանսայի մէջ ո՛չ ոք կրնայ միտքէն անցունել այդպիսի հակազատական գաղափար մը։ Յանձնաժողովը կ'առաջարկէր միայն մաքս դնել այն խմորներու վրայ, որոցմէ թուղթ կը շինուի։ Այս խմորներ փայտի մանրուքով կը պատրաստուին, և երկու տեսակ են, մեքենական և քիմիական։ Տարրական աշխատութեամբ մը կարելի է անտառաց փայտէն պատրաստել տեսակ մը խմոր, որ թղթի կը վերածուի թղթի գործարաններուն մէջ։ Ուստի, այս խմորք շատ աժան են, և ընդհանրապէս, Ֆրանսայի թղթի գործարանները կը տարուին թաց վիճակի մէջ։ 50 առ 100 ջուր կայ սոյն խմորներու մէջ։ Յանձնաժողովը կ'առաջարկէր 100 քիլոյին երկու փր. մաքս դնել թաց խմորներուն վրայ, որով չոր խմորին վրայ 4 առ 100 մաքս կը դրուէր, զոր գործարանատէրն ի վերջոյ պիտի բարդէր իւր վաճառած թղթին վրայ։

Յետ երկար վիճաբանութեան, յանձնաժողովը սա մաքսերն առաջարկեց. մեքենական չոր խմորներու վրայ 100 քիլոյին 2 փր. առաւելագոյն մաքս, և մէկ ու կէս փր. նուազագոյն մաքս. մեքենական թաց խմորներուն վրայ մէկ ֆրանք և 75 սանթիմ. իսկ քիմիական խմորներուն վրայ երկուք ու կէս փր. և երկու ֆրանք։

Վէճն առաւելապէս Ֆրանսայի երկու տարբեր մասանց մէջտեղ էր, և ո՛չ այնքան Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջտեղ։ Իրաւ, Նորվեկիա հարուստ է ամեն տեսակ ծառերու անտառաց մասին. Թէ՛ ատաղձագործութեան, թէ կահագործութեան և թէ թղթագործութեան համար լաւագոյն փայտերը Նորվեկիայէն կը բերուին և աւելի աժան են քան ֆրանսական փայտերը։ Բայց Ֆրանսայի մէկ մասին մէջ, ուր թանձր անտառք եւ առատ սահանք կան ջուրց, կարելի է թուղթ շինել առանց օտարին թղթի խմորներուն դիմելու։ Ֆրանսայի մէկ ուրիշ մասին մէջ, թղթի գործարանատէրք կը հարկադրեն իրենց գործարանները փակել եթէ մաքսի բերմամբ զրկուին այն նախնական նիւթէ զոր կը ներածեն Նորվեկիայէն։ Ուստի, յանձնաժողովոյն մաքսապաշտ յայտարարութիւնք ազգային հակընդդէմ շահերու պայքար մը սքօղելու կը ծառայէին միայն։ Բայց միթէ կառավարութիւն մը կարօ՞ղ է արուեստական մեթոտներու վրայ դատաւոր կանգնիլ. ըսել այս գործարանին թէ դուն այն ինչ երկրէն եկած նիւթով պիտի բանիս, և այն գործարանին ալ թէ դուն պէտք է շատանաս սոյն ինչ նիւթով։ Պետութիւնը կարօ՞ղ է իրեն հպատակ գտնուող կարգ մը արհեստաւորներու առանձնաշնորհում մը տալ ի վնաս իրենց հպատակակից արհեստակիցներու։

Յանձնաժողովոյն կողմէ առարկուեցաւ թէ ֆրանսացի թղթագործք կարող են՝ եթէ կամենան՝ օտարէն չգնել իրենց պէտք եղած խմորներն։ Ինչո՞ւ չեն շատանար... յարդով։ Գիտենք թէ ո՛չ միայն փայտով այլ և յարդով թուղթ կրնայ շինուիլ, և յետոյ, յարդը կ'արտադրի երկրագործութեամբ, և այս փոփոխութենէ ֆրանսական երկրագործը կ'օգտուէր ի վնաս օտարազգի անտառագործին։ Բայց հակառակ կողմէն անմիջապէս պատասխանուեցաւ թէ թղթի գործարանատէրը կը մտածէ միայն աժան և լաւ տեսակ թուղթ արտադրել, և եթէ չուզեր կործանիլ, ուրիշ բան պէտք չէ մտածէ, ազգասիրական հաշիւներու մէջ պէտք չէ մոլորի։ Արդ, եթէ յարդի տեղ Նորվեկեան փայտ կը գործածուի, պարզ պատճառն այն է զի նորվեկեան փայտով աւելի դիմացկուն, աւելի գեղեցիկ թուղթ կը շինուի, և գրեթէ նոյնքան աժան։ Արդի բուռն մրցմանց ժամանակիս մէջ, ի՞նչպէս կ'ուզէք որ ֆրանսացի գործարանատէրը զրկուի այսպիսի ակներեւ առաւելութիւններէ։

Մինչ փայտահատք և յարդավաճառք կռիւը կը շարունակէին, և ահա՛ ասպարէզին վրայ երեւցան Փարիզի հնավաճառներն՝ իրենց քուրջի տոպրակները շալկած։

Գ. Լակէռ, Պօլանժէ զօրավարին պաշտպանութիւնը թողլով պահ մը, ստանձնեց քրջավաճառներուն համակրելի դատն։ Ամենայն ազդուութեամբ պահանջեց որ ծանր մաքսեր դրուին թէ՛ մեքենական և թէ քիմիական խմորներուն վրայ։ Յիշեցուց թէ Ֆրանսայի մէջ 330 հազար քրջահաւաքներ կան. Փարիզ միայն ունի 50,000 հատ։ (*) Արդ, փայտի խմորներուն մրցման դէմ, քուրջին արժէքը կոտրեցաւ։ Եթէ Տէրութիւնն արգելք չդնէ այս անկման, ի՞նչ պիտի լինի քրջահաւաքներու վիճակը։—Բայց ի՞նչպէս կարելի է որ Պետութիւնն իւր հպատակներն ապահովէ ժամանակին արհեստական փոփոխութիւններուն հետեւանաց դէմ։ Որովհետեւ երկաթուղին խիստ մրցում մ'ըրէ սայլապաններուն եւ ուղտապաններուն դէմ, ի՞նչ ընենք, երկաթուղիները չդնե՞նք։ Իրաւ, քուրջէն ընտիր թուղթ կը շինուի։ Քուրջէ շինուած թուղթն անհամեմատ գերազանց է քան յարդէ կամ փայտէ շինուած թուղթը։ Բայց խնդիրը տեսակի ազնուութեան վրայ չէ միայն, աժանութեան վրայ է մանաւանդ։ Եթէ քուրջէ շինուած կակուղ և դիմացկուն թուղթ խնդրէինք, փոխանակ փայտէ շինուած թոյլ դիւրաբեկ թղթին, Արեւելք 20 փարայի չէինք կրնար կարդալ։ Ձեր նպարավաճառն ալ չէր կրնար ձեր բոլոր գնումները թուղթէ կոկիկ ծրարներու մէջ զետեղելով տալ ձեզ, եթէ յարդէ աժան թուղթը գտած չլինէր։ Հապա ձեր տղա՞ք. անոնք որ ամեն օր տետրակ կ'ուզեն, անոնք որ ամեն օր թուղթ կը պատռեն հազար ու մէկ պատրուակներով, ի մէջ այլոց թռուցիկ շինելու համար, ինչպէ՞ս թուղթ պիտի հասցնէինք անոնց, եթէ չգտնէինք թերթը մէկ փարայի (կամ աւելի աժան) թուղթեր, յորս մետաքսի, բուրդի, գծանի կամ բամպակի թելին հետքն անգամ չկայ, յորս ամենայն ինչ ատաղձէ, արմտիքէ, հին թղթէ կամ հասկէ թափթփուք է։ Կը տեսնէք թէ թուղթին աժանութեան մէջ Փարիզի քրջահաւաքներուն շահէն այլապէս գերազանց շահեր կան նկատելի.—Լուսաւորութեան, քաղաքակրթութեան շահը կայ. Աժան լրագիր, աժան հանդէս, աժան գիրք ժամանակիս ամենամեծ պէտքերն են, և թողլով որ հարուստք վայելեն մագաղաթեայ, մետաքսեայ, բրդագործ կամ բամպականիւթ սքանչելի թուղթերն աժան թուղթ արտադրող գործարանատէրք ժամանակիս ամենէն բարեգործ, ամենէն արդիւնաւոր մարդիկն համարելի են, և անոնց ամեն դիւրութիւն տալ լուսամիտ ազգի մը պարտականութիւնն է. Այս զգացմամբ շատ տարիներէ ի վեր եւրոպեան յառաջդէմ ազգեր թուղթը տուրքէ զերծ կացուցած են, և նոյն մտածմամբ մաքսէ զերծ պէտք է կացուցուին այն ամենանախնական նիւթք որք պէտք են թղթի պատրաստութեան։

Մնաց որ, ֆրանսացի թղթագործք ո՛չ միայն Ֆրանսայի այլ և օտար երկրաց համար թուղթ կը շինեն։ 1857էն մինչեւ 1866, Ֆրանսայի թղթի գործարանք 10 միլիոն քիլոկրամի ծանրութեամբ թուղթ արտածեր էին. իսկ 1867էն 1876 տասնամեակին մէջ, 18 միլիոն քիլոկրամ արտածեր են, և անցեալ տարի՝ 24 ու կէս միլիոն քիլոկրամ, 17,336,000 Փր.ի արժէքով։ (*)

Ուստի, Նախարարութիւնն, յանձնաժողովոյն հայեցքը մերժելով, պահանջեց որ ժողովը բաւ համարի սա մաքսերն, որք կրնան նկատուիլ պարզապէս իբրեւ մաքս և ո՛չ թէ այն նիւթոց ներածումը խափանել միտող տուրքեր.—Մէկ ու կէս ֆրանք մաքս՝ մեքենական չոր խմորներու վրայ, 75 սանթիմ և 50 սանթիմ մաքս՝ թաց խմորներուն համար։ (*) Այս թեթեւ մաքսեր բաւ են քաջալերելու բնիկ արտադրիչներն որ շահ մը գտնեն խմորներն իրենք շինելու մէջ, և արգելք չեն գործարանատերց՝ իրենց պէտք եղած խմորներն ի հարկին դուրսէն բերելու։

Ժողովն, իւր առաջին լրջմտութիւնը վերստին գտնելով, մերժեց իւր յանձնաժողովոյն մաքսապաշտ հակումն այս մասին, և կառավարական առաջարկները քուէարկեց 163 ի դէմ 353 ձայնիւ։

(*) Ֆիկարոյի մէջ կը կարդանք այս վիճաբանութեան առթիւ թէ Փարիզի «առաւել քան 20.000» քրջահաւաքներն օրն 2 ½ — 3 Ֆրանք կը վաստկին. զի Փարիզցիք ամեն գիշեր աւելի քան 50 000 Փր. կը նետեն փողոցն, որ ըսել է տարին 18 միլիոն Փր.ի արժողութիւն։ Ամենայն ինչ կը կտրի, կ'աւրուի, կը պատռի, և փողոց կը թափուի, ուստից քրջահաւաքը կը ժողվէ զայն, ամեն բան նետելով իւր պայուսակին մէջ, ուստից դուրս կ'ելնեն անոնք, կը զտուին, կը մաքրուին, կը գործուին ի նորոյ, ուրիշ բան մը, նոր ապրանք մ'եղած ի հրապարակ կ'ելնեն, և վերստին կը գործածուին։

(*) Կ'երեւի թէ Աւստրիա Ֆրանսայէն աւելի յառաջադէմ է թղթագործութեան մասին։ Հրապարակին վրայ գտնուած ընտրելագոյն կարգ մը թուղթեր աւստրեան արտադրութիւն են։ Օրուան թերթերու մէջ Թօմփի թուղթն ամենէն պատուականն է, իւր մետաքսանման կակղութեամբ և տոկունութեամբ, և Թօմփի թուղթը Վիեննայի մէջ կը շինուի յատկապէս։

(*) Զոյգ զոյգ նշանակեալ մաքսերէ մին առաւելագոյն է, միւսը նուազագոյն։ Առաւելագոյն մաքսն ի գործ պիտի դրուի այն ազգաց դէմ որք մաքսի մասին զիջումներ չեն ըներ Ֆրանսայի։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Աւստրիոյ և Հունգարիոյ լրագիրք իբրեւ օրուան ամենամեծ դէպքը կը փառաւորեն Երրեակ Նիզակակցութեան վեցամեայ նորոգումը, զոր Վիլհէլմ կայսր իւր ուղեւորութեան միջոցին ստորագրած է շոգենաւու մէջ։ Վիեննայի և Փեշթի լրագիրք ջերմապէս կը խնդակցին իտալեան ազգին և կառավարութեան՝ Ֆրանսայի կողմէ ի գործ դրուած ճնշման չանսալով այս կարգադրութիւնը նորոգելնուն համար։ Աւստրիոյ Հունգարիոյ վարչապետ Քալնոքի կոմսն ալ՝ իտալացի մաս մը քաղաքագիտաց հակացուցներէն չվհատելով՝ դաշնակցութիւնը նորոգելուն համար շնորհաւորութեանց կ'արժանանայ, իբրեւ շատ երկարամիտ, կենդանագէտ և հեռանկատ աշխարհավար մը։

—Ֆրանսայի Ծերակոյտին յունիս 30ի նստին մէջ, կառավարութիւնը ծրագիր մը մատոյց, որով մէկ ու կէս միլիոն փր.ի նոր վարկ մը կը խնդրէ՝ ի դարմանումն մարախներու պատճառած աղէտին յԱլժէրի։ Այս առաջարկութիւն խստիւ հակառակեցաւ Գ. Փոլիա, անցեալ տարւոյ տեղեկաբերն Ալժէրի ելմտացոյցին, որ պահանջեց Ալժէրի գաղթականութիւնն ինքն հոգալ այլ եւս իւր պէտքեր, օրինակ առնլով անգլիացի գաղթականութիւններէն, որք երբեք բեռ մը չեն լինիր մայր—հայրենեաց վրայ, մինչ ֆրանսացի գաղթականք ամեն բան մայր—հայրենիքէն կը սպասեն, և մանաւանդ Ալժէրիի ֆրանսացի գաղթականք «ի ծնէ մուրացկաններ են»։ Գ. Փոլիա աւելի յառաջ երթալով, իբրեւ ալժերական գործոց իրազեկ մէկը, պնդեց թէ «մարախի արշաւանքը դիտմամբ հնարեցին այս գաղթականք՝ մայր - հայրենեաց արիւնը քամելու համար իբրեւ ճշմարիտ տզրուկներ»։ Ի վերջոյ, առաջարկեց կառավարութեան խնդրած վարկին մէկ երրորդն եթէ ընդունիլ, և յիշեցուց թէ ընդ ամենն 125,000 Փր.ի նպաստ բաւ եղած էր Թունուզի՝ մարախի արշաւանքին դէմ դնելու համար։ Թէեւ հակառակ կողմէն բողոքեցաւ թէ ալժէրական մարախի տագնապը չէ չափազանցուած, բայց Ծերակոյտն այնքան ազդուեցաւ Գ. Փոլիայի դիտողութիւններէն որ կառավարական ծրագիրն յղեց իւր ելմտական մասնախմբին նախաքննութեան։

—Արժանթինի վարկը կոտրող պատճառներէն մին ալ այս երկրին քաղաքական յարափոփոխ վիճակն է, որով խռովութիւնք և շարժմունք գրեթէ անպակաս են ներսէն։ Այս վիճակ դեռ եւս կը շարունակուէր ըստ վերջին լրոյ, և մինչեւ իսկ նորանոր դէպքեր կը պատմեն լրագիրք և հեռագիրք։

—Քանատայի հանգուցեալ Նախարարապետ Սըր Ճօն Մաքտոնալտ նշանաւոր մարդ մը լինելէն զատ, նշանաւոր կին մ'ունենալու բարեբախտութիւնը կը վայելէր։ Այրի Տիկին Մաքտոնալտ իւր ամուսնոյն կենդանութեան միջոցին քաղաքական մեծ ազդեցութիւն կը բանեցնէր նոյն իսկ իւր ամուսնոյն վրայ, որոյ կարգ մը կարեւորագոյն որոշմանց և գործողութեանց ներշնչողն էր։ Յետ մահուան Սըր Ճօն Մաքտոնալտի, իւր այրին ընդունելով հանգուցելոյն քաղաքական բարեկամներն ու մտերիմներն որք ցաւակցութիւն յայտնելու եկեր էին, ազդու «սփիչ» մ'ըրաւ, յորդորելով զանոնք անխախտ ընթանալ իւր ամուսնոյն գծած ուղղութեան մէջ, մոռնալով ամեն անձնական ունայնամտութիւն ու շահախնդրութիւն։ Այս յորդորականէն այնքան ազդուեցան ունկնդիրք և ընթերցողք որ ընդդիմադիր կուսակցութեան պատկանող լրագիրք սկսան քննադատել Տիկին Մաքտոնալտի ընթացքը, քաղաքական գործոց միջամտելուն համար, որով հակառակորդք կը հարկադրէին իրեն դէմ գրել։ Վիքթորիա թագուհին եւս գնահատելով հանգուցելոյն ծառայութիւնները և անոր այրւոյն իմացական ձիրքերը, Լորտութեան ժառանգական տիտղոս շնորհեց Տիկին Մաքտոնալտի, որոյ զաւակները պիտի ժառանգեն այս տիտղոս։ Դուն ուրեք կը պատահի որ այրւոյն մահէն յետոյ կինն ինքնագլուխ Լորտութեան տիտղոս մ'ընդունի։

—Քանատայի մէջ հիմնուեցաւ «Մաքտոնալտեան Ազգային Յիշատակարան» մը, որ է տեսակ մը հաստատութիւն կամ կաճառ՝ Քանատայի մէջ նկարչութիւնը, քանդակագործութիւնը, գիտութիւնը, գրականութիւնն և երաժշտութիւնը քաջալերելու սահմանեալ, և նուիրեալ հանգուցեալ Նախարարապետին յիշատակին։ Հանգանակութիւնք կը կատարուին թէ՛ Քանատայի և թէ՛ Անգլիոյ մէջ։

—Ալլան ընկերութեան Մոնթէվիտէօ չոգենաւն, որ Լոնտոնէ Մոնրէալ (Քանատա) կ'երթար, Սէնդ Լորէնսի ծովախորշը մտնելուն պէս կրակ առաւ։ Նաւապետին ուղղակի տնօրինութեան ներքեւ, բոլոր նաւազք ջրոյ հեղեղներ իջուցին այրած մասին վրայ, բայց չյաջողեցան կրակը մարել անմիջապէս. զի դժուար եղաւ գտնել կրակին բուն վայրը։ Մեծ ճիգերէ յետոյ իմացուեցաւ թէ քուրջի և ընդհանուր ապրանքի բեռներուն տեղը բռնկած է։ Եթէ քիչ մ'ալ տեւէր, իւղերու տակառք պիտի բռնկէին և անմիջապէս ետքը վառօդի 12 տակառք, որք բաւ էին քանի մը չոգենաւեր օդն հանելու։ Մահն իրենց աչքին առջեւ տեսնելով, բոլոր նաւազք գերմարդկային ճիգեր թափեցին, և չոգենաւուն վերնայարկէն մինչեւ ստորնայարկը ջրոյ գետակներ հոսեցուցին երկու ու կէս ժամ շարունակ. յետ որոյ կրակը մարեցաւ, բայց ապրանաց մեծագոյն մասն այրելէ կամ ապականելէ յետոյ։

—Հապէշցւոց Մենելիք թագաւորն անգամ հասկցած է թէ խոստմնապահութիւն կամ ճշդապահութիւն առաջին պայման է դրամական վարկի, և այս ալ առաջին պայման է նիւթական բարգաւաճման։ Իտալիայէն կնքած 4 միլիոն փր.ի փոխառութեան տոկոսի և գլխաւոր մասին առաջին վճարումն այս օրերս ըրաւ Մենելիք՝ պէտք եղած քանակութեամբ ոսկի ղրկելով Իտալիա։

—Անգլիա, որ օր մը իւր նաւատորմը պիտի ընծայէ Իտալիոյ եզերաց պաշտպանութեան, առ այժմ իւր բարեկամութեան դրական ապացոյցը կու տայ Աւստրիոյ՝ որոշելով զի Հնդկաստանի սուրհանդակը բերող չոգենաւուց եւրոպեան ցամաքի հետ հաղորդակցութեան նաւահանգիստը լինի ո՛չ թէ Պրինտիզի իտալեան նաւահանգիստն այլ Սելանիկ՝ օսմ. նաւահանգիստը։ Մանր հարուած մ'է սա Իտալացւոց համար, բայց անխուսափելի հարուած մ'է, զի Սելանիկի նաւահանգիստն աւելի մօտ է Սուէզի ջրանցքին քան Պրինտիզի։ Ասկէ յառաջ Անգլիացիք զՊրինտիզի որոշելով փոխանակ Մարսիլիոյ, ֆրանսական երկաթուղւոյ ընկերութեանց տեղ նպաստած էին իտալական, զուիցերիան և գերմանական երկաթուղային ընկերութեանց։ Այժմ ալ իտալեան և զուիցերիան ընկերութիւնք կը զոհուին աւստրեան ընկերութեանց. զի այս կարգադրութեամբ կը հետեւի թէ Հնդկաստանի սուրհանդակին պատկանող ահագին քանակութեամբ նամակները, լրագիրներն ու ծրարները, զորս կը փոխադրեն անգլ. Փէն. էնտ Օրիէնթ. ընկերութեան մեծ չոգենաւք, պիտի անցնին աւստրեան երկաթուղեաց վրայէն։ Սելանիկի նաւահանգիստն եւս այս առթիւ մեծապէս պիտի օգտի։

—Թրիէսթէի և Ֆիումէի նաւահանգիստք յունիս 19 (յուլիս 1)էն դադրեցան ազատ կամ անմաքս նաւահանգիստ լինելէ։ Այս երկու քաղաքաց վայելած ազատութիւնը շատ հին էր։ Անմաքս դրութեան ներքեւ շատ աւելի աժան կ'ապրուէր ի Թրիէսթէ և ի Ֆիումէ քան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ ուրիշ կողմերն։ Այս քաղաքաց մէջ, մաքսի ենթակայ էին

—)(52)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԷՍ ՀԶՕՐ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ոտքի ելաւ կոմսուհին, նստաւ անոր քով, ձեռքերը բռնեց նորէն, նայեցաւ անոր, և գորովագին,

—Ո՛րչափ ատեն է որ մենք կը սիրենք զիրար։ Պէտք չէր որ այսպէս վերջանար մեր սէրը։

Պէռթէն հարցուց, իր կուրծքին վրայ սեղմելով զայն,

—Ինչո՞ւ համար պիտի վերջանայ։

—Որովհետեւ ես ծեր եմ հիմայ և Անէթը ճիշդ այն կերպարանքն ունի որով առաջին անգամ տեսաք զիս։

Այժմ Պէռթէն գոցեց իր ձեռքով այդ ցաւագին բերանն, ու ըսաւ.

—Նորէ՛ն ատիկա կ'ըսէք։ Կ'աղաչեմ, սա խօսքը մի՛ ընէք, կ'երդնում որ կը սխալիք։

Կոմսուհին կրկնեց.

—Բաւ է որ զիս գոնէ քի՛չ մը սիրէք։

—Այո, կը սիրեմ զձեզ, ըսաւ նկարիչը կրկին։

Յետոյ երկար ատեն մնացին առանց խօսելու, ձեռք ձեռքի մէջ, շատ յուզուած ու շատ տխուր։

Հուսկ ապա, կոմսուհին խզեց այս լռութիւնը մրմնջելով.

—Օ՜հ, կեանքիս մնացած օրերը շատ զուարթ չեն։

—Պիտի ջանամ քաղցրացնել զայնս։

Այն մրրկալից երկինքներուն ստուերն որ վերջալոյսն երկու ժամու չափ կը կանխէ, կը ծաւալէր սալոնին մէջ, տակաւ առ տակաւ կը թաղէր երկուքն ալ աշնանային երեկոյներու միգամած գորշութեան մէջ։

Ժամացոյցն հնչեց։

—Հոս շատ մնացինք, ըսաւ կոմսուհին։ Պէտք է որ մեկնիք, որովհետեւ կրնայ ըլլալ որ գան, և շատ հանդարտ վիճակի մէջ չենք։

Ոտքի ելաւ նկարիչը, գրկեց զայն, համբուրելով՝ ինչպէս երբեմն՝ անոր կիսաբաց բերանն, յետոյ նորէն անցան երկու սալոններէն, իրարու թեւ մտած, ամուսիններու պէս։

—Երթաս բարով, բարեկամս։

—Մնաս բարով, բարեկամուհիս։

Եւ դրան օթոցն իր ետեւէն ինկաւ վար։

Օլիվիէ սանդուղէն իջաւ, Մատլէն եկեղեցւոյն կողմը դարձաւ, սկսաւ քալել առանց ըրածը գիտնալու, ապուշ կտրած որպէս թէ հարուած մը ընդունած ըլլար, սրունքներն անզօր, սիրտը ջերմ ու տրոփուն ինչպէս իր կուրծքին մէջ թոթվուած հրավառ քուրջի կտոր մը։ Երկու և-րեք, թերեւս չորս ժամու չափ, գնաց դիմացը ելած ճամբաներէն, տեսակ մը բարոյական ապշութեան ու ֆիզիքական տկարութեան մէջ, որք հազիւ մէկ ոտքը միւսէն առաջ դնելու կարողութիւնը կը թողուին իր վրայ։ Յետոյ տուն դարձաւ խորհելու համար։

Ուրեմն կը սիրէ՛ր այդ մատաղ աղջիկն։ Հիմայ կը հասնէր ամեն ինչ որ զգացած էր անոր քով Մօնսօ պարտէզին մէջ ըրած պտոյտէն ի վեր, երբ անոր բերնին մէջ գտած էր վերակոչումը գրեթէ մոռցուած ձայնի մը, ձայնի մը որ ժամանակաւ իր սիրտն արթնցուցած էր, յետոյ բոլոր այն յամր, անդիմադրելի վերսկսումն սիրոյ մը որ գէշ մարած էր, որ դեռ չէր պաղած, և զոր կը յամառէր չը խոստովանելու։

Ի՞նչ պիտի ընէր։ Բայց ի՞նչ կրնար ընել։ Երբ Անէթ ամուսնանար, զայն յաճախ տեսնելէ պիտի զգուշանար. ահա ինչ որ կրնար ընել։ Մինչեւ այն ատենը պիտի շարունակէր երթալ անոնց տունն, որպէս զի կասկած մը չընէին, և իր գաղտնիքն ամենէն պիտի ծածկէր։

Տունը ճաշեց, ինչ որ երբեք չէր ըրած։ Յետոյ աշխատանոցին մեծ վառարանը տաքցնել տուաւ, որովհետեւ յայտնի էր որ գիշերը շատ ցուրտ պիտի ըլլար։ Նոյն իսկ հրամայեց որ ջահը վառեն, որպէս թէ մութ անկիւններէն վախնար, եւ փակուեցաւ հոն։ Ի՛նչ այլանդակ, խորին, ֆիզիքական, ահաւոր կերպով տխուր յուզում մը զինքը կը պատէր։ Իր կոկորդին, իր կուրծքին, իր թուլցած մկանանց, ինչպէս և իր ուժասպառ հոգւոյն մէջ կը զգար զայն։ Սենեակին պատերը կը ճնշէին զինքը. ամբողջ իր կեանքն հոն էր, արուեստագէտի կեանքն ու մարդու կեանքը։ Պատէն կախուած անձնիւր նախափորձ յաջողութիւն մը կը յիշեցնէր իրեն, անձնիւր կարասի յիշատակ մը իր միտքը կը բերէր։ Բայց յաջողութիւնք ու յիշատակք անցեա՛լ բաներ էին։ Իր կեա՞նքը։ Ի՛նչպէս կարճ թուեցաւ նա իրեն, դատարկ ու լցուած։ Նկարներ շինած էր, դարձեալ նկարներ, միշտ նկարներ, ու կին մը սիրած էր։ Կը յիշէր այն խանդավառութեան գիշերները զորս՝ ժամադրութենէն յետոյ՝ անցուցած էր այդ միեւնոյն աշխատանոցին մէջ։ Մինչեւ լոյս քալած էր շատ անգամ, ամբողջ էութիւնը տենդով բորբոքած։ Երջանիկ սիրոյ ցնծութիւնն, աշխարհիկ յաջողութեան ցնծութիւնը, փառքի անբաղդատելի հրճուանքը ներքին յաղթանակի անմոռաց ժամեր վայելել տուած էին իրեն։

Կին մը սիրած էր, և այդ կինն ալ սիրած էր զինքը։ Անոր շնորհիւ ստացած էր այն մկրտութիւնն որ մարդուն առջեւ կը պարզէ յուզմանց ու խանդաղատանաց խորհրդաւոր աշխարհն։ Իր սիրտը գրեթէ բռնի բացած էր այդ կինն, և այլ եւս չէր կրնար զայն գոցել։ Ուրիշ սէր մը, իր կամքին հակառակ, այդ բացուածքէն ներս կը մտնէր, ուրիշ սէր մը, կամ մանաւանդ նո՛յն սէրը նոր դէմքի մը ազդեցութեամբ վերստին տաքցած, նոյն սէրն աճած բոլոր այն զօրութեամբ զոր կը ստանայ հինցած ատեն՝ պաշտելու այդ պէտքը։ Կը սիրէ՛ր ուրեմն այդ մատաղ աղջիկը։ Ալ կարելի չէր մաքառիլ, դիմադրել, ուրանալ. կը սիրէր զայն, գիտնալով հանդերձ թէ և ոչ իսկ քիչ մը գութ պիտի ունենար նա իր վրայ, թէ միշտ պիտի անտեղեակ մնար իր տանջանքին, և թէ ուրի՛շ մը պիտի ամուսնանար անոր հետ։ Երբ միշտ իր դէմ ելնող, անվանելի այս գաղափարը միտքը կուգար, անասնական փափաք մը կը զգար ոռնալու կապուած շուներուն պէս, որովհետեւ անոնց պէս անզօր, ստրկացած, շղթայուած կը զգար ինքզինքը։ Քանի որ կը խորհէր, ջիղերն հետզհետէ աւելի գրգռուելով, մեծաքայլ կը ճեմէր միշտ ընդարձակ սենեկին մէջ որ կարծես հացկերոյթի մը համար լուսաւորուած էր։ Վերջապէս չկարենալով տոկալ իր վէրքին ցաւին որ սաստկացած էր, փորձեց հանդարտեցնել զայն իր նախկին սիրոյն յիշատակովը, թաղել զայն իր առաջին ու մեծ տարփանքին վերակոչման մէջ։ Գնաց հանեց դարանէն կոմսուհւոյն պատկերին ընդօրինակութիւնը զոր ատենօք իրեն համար ըրած էր, յետոյ իր նկարակալին վրայ դրաւ զայն, և դիմացը նստելով դիտեց։ Կը փորձէր վերստին տեսնել զայն, վերստին կենդանացած գտնել զայն, այնպէս ինչպէս որ զայն սիրած էր ատենօք։ Բայց միշտ Անէթն էր որ կտաւին վրայ կ'երեւէր։ Մայրն անհետացած, նուաղած էր իր տեղ այդ դէմքը թողլով որ տարօրինակ կերպով կը նմանէր իրեն։ Անէ՛թն էր իր քիչ մը աւելի բաց գոյն մազերով, իր քիչ մը աւելի չարաճճի ժպիտով, իր քիչ մը աւելի հեգնող կերպարանքով, և կը զգար որ հոգւով ու մարմնով այդ մատաղ էակին կը վերաբերէր, որպէս թէ՝ երբէք միւսին վերաբերած չըլլար, ինչպէս նաւակ մը որ կ'ընկղմի՝ կոհակներուն կը վերաբերի։

Այն ատեն ոտքի ելաւ, և այդ դէմքը չտեսնելու համար, պատկերը անդին կողմը դարձուց. յետոյ տրտմութեամբ թաթաւեալ զգալով ինքզինքը, գնաց իր սենեակէն աշխատանոցը բերաւ այն դարակն ուր կը քնանային իր սիրուհւոյն բոլոր նամակներն։ Հոն էին անոնք ինչպէս անկողնոյ մը մէջ, իրարու վրայ դիզուած՝ պզտիկ բարակ թուղթերու թանձր խաւ մը կազմելով։ Ձեռքերն անոնց մէջ խօթեց, բոլոր այդ արձակ գրուածներուն մէջ որ իրենց վրայ կը խօսէր, իրենց երկարատեւ միութեան այդ լուգանքին մէջ։ Կը դիտէր այդ տախտակէ նեղ դագաղն ուր պառկած էր այդ կուտակուած պահարաններու զանգուածն, որոնց վրայ իր անունն, իր անո՛ւնը միայն գրուած էր միշտ։ Կը մտածէր որ սէր մը, երկու էակաց իրարու համար ունեցած գիրգ յարումն, անոնց սրտին պատմութիւնն ատոնց մէջ վիպուած էին, այդ կարմիր կնիքներով արատեալ թուղթերու դեղնած ալիքին մէջ, և անոնց վրայ ծռելով, հին շունչ մը կը ծծէր՝, փակուած նամակներուն մելամաղձիկ հոտն։

(Շարունակելի)

միայն այն ապրանք որք կառավարական մենավաճառի ենթարկեալ են, այն է՝ ծխախոտ, աղ և վառօդ։ Ասոր փոխարէն մեծ անպատեհութիւն մը կար որ այս երկուց անմաքս քաղաքաց բնակիչք երկրին ներսէրն ապրանք ղրկելու դժուարութիւն կը քաշէին, քանի որ քիչ մը անդին մաքսային շղթայ մը կը սկսէր։ Ընդհանրապէս, կը խորհուի թէ Թրիէստէի և Ֆիումէի Աւստրիոյ և Հունգարիոյ միւս մասանց հետ միեւնոյն մաքսային դրութեան ենթարկուիլն օգտակար տնօրինութիւն մ'եղաւ։ Կ'ըսուի թէ ժամանակ մ'ևս այս քաղաքաց բնակիչք կարգ մը նիւթեր անմաքս պիտի վայելեն, նոր դրութեան վարժուելու համար։ Միւս կողմէ, կ'ըսուի թէ բնակիչք, ի նախատեսութիւն այս տնօրինութեան, շատ մը ապրանք, մանաւանդ նպարեղէն մթերած լինելով, որպէս զի նախկին դրութեան առաւելութիւնն ըստ կարի երկարագոյն ժամանակ վայելեն, կամ յետոյ շահով վաճառեն, կառավարական պաշտօնեայք տուներն և խանութները պիտի պտըտին և պիտի նային թէ անմիջական պէտքերէն աւելի մթերեալ ապրանք կա՞ն, և ըստ այնմ տուրք պիտի առնուն եղեր։ Ասոր կը մակաբերուին դժուարութիւնք ընդ մէջ իշխանութեանց և բնակչաց։

—Իտալիոյ մէջ օրուան առեւտրական մեծ լուրն է Սավոնէի Թարսի և Պենէչք անուն մետաղագործական մեծ հաստատութեան ձախողուածն, որ իւր վճարումները դադրեցնելու հարկին ներքեւ գտնուած է, և կառավարութենէն մէկ ու կէս միլիոն փր. ի նպաստ մը կը խնդրէ, զոր մերժած է Ազգային Պանքային տնօրէն Պ. Կրիլլա։ Ինչ որ է Քրէզօյի մետաղագործական հաստատութիւնն ի Ֆրանսա, ինչ որ է Քրուփի գործարանն ի Գերմանիա (ոչ-զինուորական պէտքերու համար), նոյնն էր Սավոնէի այս հաստատութիւն յԻտալիա։ Ի լուր այս ձախողուածին, Ումպերդօ Թագաւորն զգածուեր է։ Թարսի և Պենէքի գործարանը նեղն ինկած էր վերջին ժամանակներս գործերու ընդհանուր դադարմամբ, ըստ որում զինք ապրեցնելու չափ բան չէր յանձնարարուեր իրեն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի երէկ Պատրիարքարան գնաց և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ խորհրդակցելով, որոշուեցաւ Ազգ. Ժողովն ի նիստ գումարել յառաջիկայ ուրբաթ։ Սոյն խորհրդակցութեանց ներկայ էր նաեւ Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեան։

Կրօնական Ժողովը վաղն առաւօտ ի նիստ պիտի գումարի ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։ Կրօնական Ժողովէն յետոյ Քաղաքական Ժողովն ևս պիտի գումարի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

Միացեալ Ընկերութեանց Հայոց

Այն ամեն վարժապետք որք փափագ ու յօժարութիւն ունին Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Գաւառական Ճոշակաւոր պաշտօնէութեան մէջ մտնել իբրեւ ուսուցիչ, կը հրաւիրուին ներկայանալ Ընկերութեան գրասենեակը եւ իրենց անուանքն հարկաւոր ծանօթութիւններով արձանագրել տալ անդ այն ժամանաւոր տոմարին մէջ որ յատկապէս այս արձանագրութեանց սահմանուած է եւ որոյ մէջէն պիտի ընտրուին ներկային ու ապագային համար պէտք լինելիք պաշտօնեայք։ ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎ.

Կ. Պոլիս, 24 յունիս 1891

[illegible] ԲԱԶՄԱՎԷՊ ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆԻ յուլիսի թիւն որոյ բովանդակութիւնն է հետեւեալը. «[illegible] օծման նորակառոյց Եկեղեցւոյն [illegible]։ — Հայկական տպարան ի Մարսէյլ։ — [illegible] ասորի և յունարէն բնագրաց։ — [illegible]։ — Ելեկտրական զբօսանք։ — Այլ և այլք»։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Կարնոյ նահանգին կեդրոնական նայիպ անուանեցաւ Մէհմէտ Վէհպի էֆէնտի, նախորդ նայիպ Կիւզել Հիսարը Այտընի։ Մէհմէտ Վէհպի էֆէնտիի պաշտօնավարութիւնը կսկսի Զիլհիճճէ ամսոյ առաջին օրէն։

Սանիյէ Միւթէմաիզի աստիճան տրուեցաւ Պէրութի երեւելիներէն Պիհճիզատէ Հասան էֆէնտիի, բարձրագոյն շնորհաց արժանաւոր ըլլալուն համար։

Սալիսէի աստիճան՝ Հօտէյտա գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն Ահմէտ Նուրի էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ որբերու վարչական Ժողովոյ անդամ Հիւսէյին Նուրէտտին էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Վիէննայի երեւելիներէն արուեստագէտ Պ. Մաքս Սալավացէյի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Բաիֆ փաշա երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և ստանալով Վեհ. Սուլթանի հրամաններն իւր պաշտօնատեղին դարձաւ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ Եպարքոսն, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն և Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարն երէկ խորհրդակցութիւններ կատարեցին ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Աւստրիական, սպանիական ու հելլենական դեսպանք և գերմանական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած ըլլալով ընդարձակել Գեղարուեստից Վարժարանի շէնքը, [illegible] իշխանութիւնն հարկ եղած պատրաստութիւնները տեսած է և շինութիւնք պիտի սկսին ի մօտոյ։ Վարժարանի շէնքն իւր այժմու տարածութեան կրկին անգամը պիտի ընդարձակի։

Թ. Հաքիքաթ այս առթիւ խօսելով այն հոգածութեան վրայ զոր ժողովուրդը պէտք է ունենայ գեղարուեստից նկատմամբ, կ'ըսէ. «տեսնուած հոգածութեան ամենէն մեծ մասը մեր հայ հայրենակիցներու քով կայ, որք ճարտարագործութեան մէջ օսմանեան զանազան ժողովուրդները յիրաւի գերազանցած կրնան համարուիլ։ Պահանջելի է որ օսմանեան միւս ժողովուրդներն ևս անոնց չափ արթուն ըլլան»։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թէրճիւմ Վէքայիէն քաղուած)

Աւստրիական կառավարութիւնը Ֆրանց Եօզէֆ պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Համիդ Օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Սուպհի պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Պոզղըր գաւառակի (Գօնիա) գայմագամ Խալիլ էֆէնտի դատաստանի պիտի ենթարկուի, որովհետեւ 1306 տարւոյն մէկ քանի գիւղերու ամբողջ տասանորդի տուրքերն առանց պատճառի նուազեցնելով, զեղծում գործած է։

—Էնկիւրիէն, Սեբաստիայէն, Բաղէշէն, Տիարպէքիրէն, Խարբերդէն, Ատանայէն, Վանէն, Տրապիզոնէն եւ Կարինէն զանազան թուականներով եկած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ այդ նահանգաց մէջ ևս կատարեալ անդորրութիւն եւ ապահովութիւն կը տիրէ։

—Ասկից առաջ Սէլանիկի նահանգին մէջ արմտեաց համար եղած անհրաժեշտ պէտքին պատճառաւ, նոյն նահանգին ծովեզերեայ քաղաքները ներածեալ արմտիք՝ բարձրագոյն որոշմամբ՝ առժամեայ կերպիւ ազատ կացուցուած էին մաքսատուրքէ։ Արդ, կատարուած բանակցութիւններէ հասկցուած ըլլալով որ պէտք չկայ այլ ևս շարունակել այդ բացառիկ պայմանն, Ներքին գործոց Նախարարութիւնը ծանուցած է Մաքսային վերատեսչութեան և Սէլանիկի կուսակալութեան թէ յառաջիկայ յուլիսէն սկսեալ, ըստ առաջնոյն, մաքսատուրք պիտի առնուի այդ արմտիքներէ։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՆՆԻՉ

Վճռաբեկ ատենի անդամ Հիլմի էֆէնտի ի մօտոյ Գոնիա պիտի ուղեւորի, նահանգին դատական գործերը քննելու համար։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հալէպէն երեկի թուականաւ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նախընթաց աւուր ժամ 10էն մինչեւ յաջորդ աւուր ժամ 10 Հալէպ քաղաքին մէջ հնախտի որ և է դէպք չէ պատահած։ Առողջապահական բժիշկ Տօքթ. Բօսսատոի կողմէ եկած հեռագիր մը ևս կը ծանուցանէ թէ Համամ ու Եէնիքէօյ գիւղերու մէջ նոր դէպք չէ պատահած։

Նոյն կուսակալութենէն յետոյ առնուած հեռագիր մը ծանուցած է թէ Անտիոքի մէջ մարդ մը մեռած է հնախտէ։

ՄԱՔՐԱՆՈՑՔ

Օտեսայի առողջապահական վարչութեան գլխաւոր մէկ անդամը վերջերս Կ. Պոլիս գալով՝ տեղւոյս առողջապահական խորհրդոյ հետ տեսնուեր է, այցելեր է Գավաքի մաքրանոցն, որոյ կազմակերպութիւնն ու բարեկարգութիւնն յոյժ գնահատեր է։ Յիշեալ պաշտօնատարն այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս այցելելու համար Թուրքիոյ ծովեզերաց մաքրանոցները. իրեն պիտի ուղեկցի ռուսական դեսպանատան թարգման և առողջապահական խորհրդոյ ռուսական պատուիրակ Պ. Նաքովլեվ։

ԿՈՎԿԱՍԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիսէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Թ. [illegible], Մակուի եւ պարսկական սահմանագլխոյն միւս կողմը երեւան եկած մէկ քանի աւազակներ ռուսական սահմանագլուխն անցնելով գիւղ մը աւարի տուեր են և թէ կովկասի կուսակալութեան կողմէ պաշտօնեայք ղրկուած են քննութիւններ կատարելու համար։ Այս աւազակներ պարսիկ պաշտօնէից կողմէ և Թիմուրխանի կողմերէն ևս հալածուելու վրայ ըլլալով, սահմանագլխի պաշտօնեայք գրած են Կարնոյ կուսակալութեան՝ ձերբակալել այդ աւազակներն, եթէ օսմանեան սահմանագլուխն անցնին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Առեւտրական դատարանի երկրորդ ճիւղը յունիս 22էն սնանկացեալ հրչակած է ատաղձի վաճառական Մէհմէտ Միտհատ էֆէնտին, հաստատեալ ի Պոլիս Օտուն Բազար թիւ 368 եւ ի Գատըքէօյ թիւ 6 խանութները։ Պահանջատէրք կը հրաւիրուին յուլիս 10ի չորեքշաբթի օրը ներկայ գտնուիլ նոյն դատարան, ուր [illegible] անուանման համար խորհրդակցութիւնք պիտի կատարուին։

ՋՎՈՐՆԻՔԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ

Ջվորնիքի թեմին յոյն մետրապոլիտ Գեր. Տիմոթէոս Սիւթիմիք, որ վերջերս հրաժարեցուցուեցաւ իր պաշտօնէն, յունիս 28ին մեկնած է Տոնժա-Թուզլայէն, և այժմ կը գտնուի ի Պելկրատ։ Յիշեալ Մետրապոլիտը մայրաքաղաքս պիտի գայ և վանքի մը մէջ պիտի սպասէ իր Պատրիարքարանի վճռոյն։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ

Զանազան օտար երկրաց հետ առեւտրական դաշնագրոց ի մօտոյ կնքման պատճառաւ, մաքսային տրոց վարչութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք կ'առնու Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ մաքսային մթերանոցներ շինելու եւ արդէն կառուցուածներն աւարտելու։ Զմիւռնիոյ մէջ 10, հազար կանգուն տարածութեան վրայ շինուած ընդարձակ շէնք մը պիտի գնուի 35,000 ոսկւով՝ մթերանոցի վերածուելու համար. ի Պէրութ, մթերանոցները պիտի կառուցուին այդ քաղաքին նաւահանգստի ընկերութեան կողմէ։ Ուրիշ մթերանոցներ ևս պիտի շինուին Սելանիկի, Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ եւ ուրիշ չորս գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ Այս շինութեանց ամբողջ ծախսը մօտաւորապէս 250 հազար ոսկի կը հաշուուի։ Մաքսային տրոց վարչութիւնը մտադիր է այս գումարը ձեռք ձգել փոխառութեամբ։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՋԱՂԱՑՊԱՆՔ

Քաղաքապետութեան ընդհանուր քննիչ Միւմթազ պէյ տեղեկանալով որ մայրաքաղաքիս ջաղացպաններն իրենց մէջ պայմանագիր մը կնքած են որուն համեմատ ցորենին գինը 100 փարայի պիտի առնեն փոխանակ 60 փարայի, այս մասին տեղեկագիր մը մատուցած է Քաղաքապետ Վսեմ. Րըտվան փաշայի։ Այդ պայմանագրին մէկ պատճէնն ալ, զոր յաջողած էր ձեռք ձգել, տեղեկագրին հետ ղրկած է։

"Քաղաքապետական Ժողովն այս գործով զբաղած է և ի կարգ պիտի հրաւիրէ մայրաքաղաքիս ջաղացպանները։

ԵԷՆԻ ՃԱՄԻԻ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆԸ

Եէնի Ճամիի Նամակատան համար կառուցեալ շէնքին նկատմամբ քննութիւններ կատարելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է։ Յայտնի է թէ այդ շէնքի հիմերուն համար Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան և շինութեանց յանձնաժողովներու միջեւ խնդիր ծագած էր թէ հիմերը զօրաւոր շինուած չըլլալով, չը պիտի կրնան տանիլ շէնքին ծանրութիւնն և այդ խնդրոյ առթիւ երկու անգամ քննութիւն կատարուելով արդիւնքը յանձնաժողովներուն աննպաստ եղած էր։ Վերոգրեալ յանձնաժողովն, զոր կը կազմեն սպայակոյտի Միրլիվա Աքիֆ փաշա, ճարտարապետ Յովհաննէս էֆէնտի Աղնուորեան ու Վասիլաքի էֆէնտի, կամուրջներու և խճուղեաց տնօրէնի օգնական Գէորգ էֆէնտի Ասլանեան, սպայակոյտի հազարապետ Հաֆըզ պէյ և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան մասնագիտաց ժողովին առաջին քննիչ Սէրվիչէն էֆէնտի, արդէն սկսած է քննել այդ շէնքին հիմերը։

ԶՄԻՒՌՆԻԱ

Այտընի նահանգին մէջ հունձքերն այս տարի խիստ առատ են և Զմիւռնիոյ երկաթուղւոյ երկու կայարանաց մէջ ապրանք դնելու տեղ մնացած չէ։

Ծովային Նախարարութեան որոշմամբ Սամլընտէ չոգենաւին մէջ ելեկտրական լապտեր մը պիտի դրուի, որուն համար նոյն չոգենաւի յառաջակողմեան կայմին վրայ յատուկ տեղ մը շինուած է։

—Նաւային դեր-հազարապետ Խալիլ էֆէնտի, որ Մանշ ծովու անգլիական նաւատորմին մէջ կը գտնուէր նաւային գործողութիւններն գործնական կերպիւ ուսանելու համար, Ծովային Նախարարութեան հրամանաւ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

—Գապաթաշի ծովեզերաց վրայ ընդարձակ քարափ մը շինուելու վրայ է, ուր ընդհանուր մթերանոց մը պիտի կառուցուի ալիւրի, քարի, կղմինտրի եւ այլ այդ կարգի ապրանաց համար։ Այս քարափ ծովին մէջ բաւական պիտի յառաջանայ որպէս զի ամենէն մեծ չոգենաւք կարող ըլլան մօտենալ ապրանք պարպելու համար,

—Թղթատարական վերատեսչութիւնը, կ'ըսէ Սապահ, իմանալով որ [illegible] ու [illegible] երկաթուղեաց պաշտօնեայք թղթատարական դրոշմաթուղթ չունեցող նամակներ, լրագիրներ և այլն կը փոխադրեն, հրամայած է որոց որ անկ է, երկաթուղւոյ այդ կարգի պաշտօնէից նկատմամբ օրինաց տրամադրութիւնն ի գործ դնել։

—Եղեռնադատ ատեանն ի բացակայութեան դատեց Էմին անուն մարդ մը որ իւր կինը գանակոծելով վիժելուն պատճառ եղած էր։ Էմին դատապարտուեցաւ երեք տարուան շղթայակապ աշխատութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու և ստացուածոց գրաւման։

—Կեսարիոյ Թղթատարն, որ չորեքշաբթի իրիկունները մայրաքաղաքս կը հասնի, Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի կողմէ ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ, յետ այսորիկ երեքշաբթի օրերը պիտի ժամանէ ի Կ. Պոլիս։

—Սելանիկի պաշտօնական թերթին տեղեկութեանց նայելով, այդ քաղաքին հրկիզեալ թաղերու վերաշինութեան յատակագծերն որոշուած և ընդունուած են։ Քաղաքին մէկ ծայրէն միւսը տանող մեծ ուղին և անոր զուգահեռականք Պազար փողոցը տասն և վեց կանգուն լայնութիւն պիտի ունենան։ Իսկ Յունաց եկեղեցւոյն քովէն սկսող ճամբան, որ մինչեւ Քուլէ սրճարանները կ'երկարի, պիտի ունենայ 20 կանգուն լայնութիւն։ Քաղաքին միւս փողոցները 16էն 20 կանգուն լայնութեամբ պիտի շինուին։

—Գոսովայի Նորընտիր կուսակալ Շաքիր փաշա նախընթաց օր Սկիւպ ժամանելով իւր պաշտօնի գլուխն անցեր է։

—Անգլիայէն Հնդկաստան ղրկուած Թղթատարն, որ ցարդ Բրինտիզիէն չոգենաւ կը դրուէր, յետ այսորիկ Սելանիկէն չոգենաւ պիտի դրուի, որովհետեւ այն ճամբով աւելի շուտ պիտի երթայ։

—Գատըգիւղի բնակիչք, հանրագիր մը մատուցանելով Վեհ. Սուլթանին, երախտագիտութիւն յայտնած են Ծովային նախարարութեան այն կարգադրութեան համար, որով կամուրջին և Գատըգիւղի միջեւ երթեւեկող չոգենաւերու թիւն և երթեւեկութիւնք աւելցած են։

—Պրուսայի կուսակալ Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա, որ քննական պտոյտ մը կը կատարէր, նախընթաց օր Պրուսա վերադարձեր է։

—Այս կիրակի օր Շիրքէթի 33 թիւ չոգենաւը Գուզկունճուքի նաւամատոյցին մօտեցած պահուն, չուանը խզուելով, չոգենաւը մօտը գտնուած նաւակի մը զարնուեցաւ և նաւակին գլուխ կողմը կոտրեց։ Շոգենաւը բաւական դժուարութեամբ կրցաւ նաւամատոյցին մօտենալ։

—Ըստ տեղեկութեանց Հաքիքաթի, ի Պոլիս Քամանտօ խանը հաստատեալ սեղանաւոր Սթավրիի սպասաւորն՝ Բանայօթ՝ ի Ղալաթիա սեղանաւոր Պ. Բալիի տրուելու համար իրեն յանձնուած հարիւր յիսուն ոսկին գրպանելով փախեր է և կը փնտռուի։

—Կիրասոնցի Իսմայիլ անուն մարդ մը երէկ ի Ղալաթիա Շէֆթալի փողոց Սէլէնա անուն կնոջ մը վատահամբաւ տանը մէջ ինքզինքը վիրաւորեց ռէվոլվէրի հարուածով մը։ Իսմայիլ այդ տան մէջ հոմանուհի մը ունի եղեր և տեսնելով որ իւր սիրոյ առարկայն ուրիշի մը հետ յարաբերութեան մէջ է, բուռն նախանձէ մղեալ որոշեր է վերջ տալ իւր կենաց։

—Զմիւռնիայէն կը գրեն թէ տեղւոյն հրէից երեւելիներէն կազմեալ յանձնաժողով մը որոշած է արգելուլ հրէից մուրացկանութիւնը, սինակոկի սնտուկէն նպաստ մը ընելով աղքատ ընտանեաց և Զմիւռնիա բնակող հրէից զինուորական տուրքը վճարել Սինակոկի սնտուկէն ինչպէս նաեւ խճուղեաց շինութենէն հրեայ հասարակութեան ինկած բաժինն։ Այդ յանձնաժողով որոշած է նաև որ այդ վճարմանց փոխարէն՝ օղիի, պանիրի և գինիի իւրաքանչիւր օխայէն մէկ՝ և միս իւրաքանչիւր օխայէն երկու ղրուշ աւելի տուրք առնուի։ Պանիրի մենավաճառը մէկ քանի օր առաջ նպարավաճառի մը տրուած է երեք հարիւր ոսկւոյ փոխարէն։ Տեղւոյն հրեայ հասարակութիւնը գոհ մնացեր է այս կարգադրութիւններէն։

—Հարիւր յիսուն հրեայ գաղթականք երէկ Օտեսայէն մայրաքաղաքս ժամանեցին և ուրիշ չոգենաւով մը Եաֆա ուղեւորեցան։

—Ներքին գործոց Նախարարութեան հրամանաւ, Քաղաքապետութիւնն հրահանգ ուղղած է որոց որ անկ է, որպէս զի նպարավաճառի, մրգավաճառի և այլ այդ կարգի խանութներու մէջ տեսակ առողջութեան վնասող պտուղներու վաճառումն արգիլուի։

—Երէկ Պոլսոյ Ֆաթիհ թաղին մէջ Հաճի Մէհմէտ անուն նպարավաճառ մը թթենւոյ մը վրայ ելած էր ճիւղ մը կտրելու համար, երբ անզգոյշ շարժմամբ մը վար ինկաւ և գանկը ջախջախուելով մեռաւ։

ԿԵՆՑԱՂ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ

Սոյն գիրքը զոր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը յօրինած է, գլխաւորաբար եկեղեցականաց օգտակար և ժողովրդեան ընթերցման արժանի է։

Կը վաճառի բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 5 ղրուշ, կեդրոնատեղին է Մերճան փողոց թիւ 33 Աչճեան գրատունը։ Գաւառներէ փափաքողք կրնան վերոյիշեալ հասցէիւ 6 ղրուշի դրոշմաթուղթ ղրկելով հատ մը ստանալ։

1165 5—5

ՏՈՒՔԹ. ՍԱՖՐԻ

ԵՐԿԱՐ ԱՊՐԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Թարգմանեց

ԱՊԱԶԻՐԿ ԹԱԴԷՈՍ ՎԱՐԴ. ՋԻՒՐԵԱՆ ՍԵԲԱՍՏԱՑԻ

Սոյն գիրք որ ճշմարիտ ուղեցոյց մ'է առողջ, երկար եւ երջանիկ կենաց և հեզ Թարգմանչին միակ ապրուստի միջոցն լինելով հանգամանօք՝ արժանի է իրաւամբ ամէն հայ անհատներէ գտնուելու եւ օգտի կարդացուելու. Կը վաճառի առ Թարգմանչին, կամուրջին գլուխը Սուճի Պօղոս եւ Յակոբ աղայից խանութները, և ամէն հայ գրավաճառաց քով ի գին 10 ղրշ.

5—5

ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Փոխադրած ըլլալով իւր գրասենեակն Ղալաթիա Քիւրէքճիլէր փողոց, Քիւչիւք Տէյիրմէն խան թիւ 1 սենեակը, պատրաստ է ընդունիլ ամէն տեսակ դատական և կալուածական գործեր և իրեն դիմող բոլոր յաճախորդներն գոհացնել։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

[illegible]

ՅՈՒԼԻՍ 6 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

Պ. ՔԱՌՆՕ

Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահն այցելեց Պէլվիլի մէջ (ի Փարիզ) վերջերս կառուցուած գործաւորաց տուները։ Նախագահին կ'ընկերանային միայն զօրավար Բրիւժ և տեղակալ-գնդապետ Թուլզա, երկուքն ալ քաղաքային զգեստով։ Ոստիկան չկար։ Պ. Քառնօ ջերմագին աղաղակներով ընդունուեցաւ։ Յետ միջօրէի։ Նախագահը ներկայ գտնուեցաւ գործաւորաց արուեստական դասընթացից մրցանակաբաշխութեան։ Հակիրճ ատենախօսութիւն մ'ըրաւ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օլթենէն (Զուիցերիա) ի Պիլ զբօսական պտոյտի մը միջոցին Ռար գետին վրայ, նաւ մը շրջեցաւ մերձ ի Ֆրանզէն։ 12 անձինք խեղդուեցան։

—Կամուրջի մայթ մը փլչելով մերձ ի Զարլսթօն (Միացեալ Նահանգները, արեւմտեան Վիրճինիա), կառախումբ մը 30 ոտք բարձրութենէ վար գահավիժեցաւ։ Տասներեք անձինք մեռան եւ 58 վիրաւորեցան։

—Մեցի մէջ, քաղաքային ընտրութեանց մէջ ընտրուեցան վեց հին գերման, 10 բնիկ. եւ 57 համեմատականի մնացին։ Հան քաղաքապետը վերընտրուեցաւ։ Պայքարն յոյժ սաստիկ եղաւ։

—Պարսկաստանի հարաւային նահանգաց մէջ հունձքերն փճացան մարախներէն։ Ցորեններու արտածումն արգիլուեցաւ։

—Պառոն Թուձէնա Արժանթինի Հանրապետութեան ելմտական նախարար անուանեցաւ, Պ. Քավալքանթի երկրագործական նախարար եղաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՓՈՐՍԱ

Ղալաթիա 25 Յունիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	108 1/2
3 » Փարիզի »	23 30

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

[illegible]	20 07
[illegible]	— —
[illegible]	20 08
[illegible] »	20 07 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	78 32
» » ժամ 5ին	78 35

[illegible]

Փոխառութիւն	A. Սէրի	43
»	B. »	23 1/2
»	C. »	20 08

[illegible]

[illegible]	[illegible]	4 37
[illegible] Ժէնէրալ	[illegible] »	9
[illegible]	» »	5 22
[illegible]	» »	4 32
Ռեժի	» »	15 15
[illegible]	»	590
[illegible]	[illegible]	70 3/4
[illegible]	Գ. Կ.	151

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87
Անգլիական ոսկի	»	109 35
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	106 20
Իմփէրիալ	»	89
[illegible]		51 10
[illegible]		8 32
[illegible]		107 35
[illegible]		103
Մէճիտիյէ		101
[illegible]		19 20
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՓՈՐՍԱ

Փարիզ, 6 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 15 երկվ.

[illegible] 3 %		95
» 4 1/2 %		105 70
Օսմանեան [illegible]		18 62 1/2
[illegible]		70 75
» [illegible]		357 50
[illegible]		— —
Սօսիէթէ Ժէնէրալ		— —
[illegible]		796 25
[illegible] 5 %	Գ. Կ.	91 40
[illegible] 5 % 1884)	»	427 50
[illegible] (1890		— —
[illegible]		488 75
[illegible]		— —
[illegible]		463 75
[illegible]		— —
[illegible]		— —
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)		— —
[illegible]		25 24

[illegible], 6 Յուլիս, ժամ 5 վայր — երկվ.

[illegible]	96 37
[illegible] » [illegible]	18 37
[illegible]	43
[illegible]	23 5/8
[illegible]	18 3/8
[illegible] 1877	— —
[illegible]	12 1/2
[illegible]	96 1/2
[illegible] 1890	101 3/4
[illegible]	22 1/2
[illegible]	103
[illegible] 5 %	84
[illegible]	—
[illegible] 1890	—
Այտընի երկաթուղի	22
Գասապայի երկաթուղի	16
[illegible]	25 450

[illegible], 6 Յուլիս, ժամ 4 վայր. —

[illegible]	34
[illegible]	164 50
[illegible]	117 80
» փարիզի »	46 52

[illegible], 6 Յուլիս, ժամ 2 վայր. 30

[illegible]	20 300
» փարիզի »	80 25
[illegible]	— —
[illegible]	71 20
[illegible]	— —

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Ի ՎԱՐՉՈՒԹԵՆԷ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

1. Քննութիւնք ընդունելութեան յաշակերտութիւն Հոգևոր Ճեմարանի Մայր Աթոռոյս Սրբոյ Էջմիածնի կատարին մի անգամ եւեթ ի տարւոջ և այն աւուրբք ինչ յառաջ քան զսկիզբն ուսումնական տարւոյ։

2. Ցանկացողք մտանել յաշակերտութիւն Ճեմարանիս մատուսցեն խնդիր յանուն [illegible] Տեսչին, ոչ անագան քան զհնգետասան Օգոստոս ամսոյ։ (Կան. 74 յօդ.)

3. Ընդ խնդրագրին պարտին առաջի առնել զվկայագիրս ուսման, բարի վարուց, ծննդեան և մկրտութեան և պատուաստման ծաղկի։

4. Նորեկ աշակերտք եւ ուսանողք զննին ի բժշկէ Ճեմարանիս, որ և տայ Տեսչին զգրաւոր տեղեկութիւն զառողջութենէ նոցա։

5. Ի դպրոցական դասարանս ընկալեալ լինին առհասարակ ուսեալքն ի վարժարանս եւ կամ հրահանգեալքն առտնին կրթութեամբ, իսկ յառաջին լսարան Ճեմարանիս՝ նոքա միայն, որք ունին վկայագիր աւարտման դպրոցական դասընթացից։

6. Յետ կանոնաւոր հարցաքննութեան ընկալցին յաշակերտութիւն ամենայն դասարանս Ճեմարանիս. իսկ վասն մտանելոյ յԱռաջին Լսարան՝ ենթարկեսցին հարցաքննութեան յայն յամենայն առարկայս՝ զորս կարեւոր համարիցի Ուսումնական Խորհուրդն։

«Ծանօթութիւն». վասն մտանելոյ յԴ. դասարան պահանջի անթերի գիտութիւն դասընթացից «Երկդասեան» եկեղեցական-ծխական ուսումնարանաց. իսկ վասն ստանալոյ ի միւս դասարանս աշակերտք պարտին [illegible] ըստ ծրագրի [illegible] ի Վեհ[illegible], ի պէտս «Թեմական դպրոցաց»։

7. Ցանկացողք մտանել յառաջին լսարան Ճեմարանիս վկայագրով աւարտման դպրոցական դասընթացից, վերստին ունին ենթարկիլ հարցաքննութեան յամենայն առարկայս, եթէ [illegible]։

8. Յետ հարցաքննութեան ընկալեալ լիցին ի շարս աշակերտաց, որք արժանաւոր դատիցին յՈւսումնական խորհրդոյն։

«Ծանօթութիւն»։ Պահանջի զի ընկալեալքն յաշակերտութիւն լիցին ուշիմք, [illegible], [illegible], բարեկազմք և բարեբարոյք։

9. Ի Դ. դասարան Ճեմարանին ընկալեալ լիցին պատանիք 14-16 ամեայք, եւ ըստ այսմ համեմատութեան ի յաջորդ դասարանս։

10. Աշակերտք Ճեմարանի գիշերօթիկք են ամենեքեան, թէ ձրիավարժքն և թէ թոշակաւորքն, որք ստանան զուսումն, սնունդ, հագուստ եւ զամենայն առողջապահական խնամս։

11. Թիւ ձրիավարժից, որ ի հաշիւ Մայր Աթոռոյս, որոշի յայսմ ամի, ըստ բարեհաճ կարգադրութեան Ամենապատիւ Տեղակալին։ (Կանոնագր. յօդ. 83)։

12. Աշակերտեալքն պարտին կանխաւ մատուցանել ի գրաւ՝ յայսկոյս Կովկասեանք 50 րուբլիս, իսկ եկեալքն յայլոց վիճակաց Ռուսաստանի կամ ի տար աշխարհաց՝ րուբլիս 75, որպէս զի հատուսցի [illegible] ի ծախս վերադարձի նոցա ի հայրենիս, ևս և ի գին կորուսեալ եւ վատնեալ գրենոյ, հանդերձեղինաց, եւ այլոց իրեղինաց։

13. Իւրաքանչիւր Թոշակաւոր վճարեսցէ ի տարին րուբլիս 200 ի կրկին նուագս. ի սեպտեմբեր և ի յունուար ամիսս։

14. Եթէ Թոշակաւոր ոք ելցէ կամ արձակեսցի մինչեւ բոլորեալ ուսումնական կիսամեկին, թոշակ նորա ոչ դարձուսցի յետս։

45. Ցամառնային արձակուրդս, եթէ ծնողք կամ բարերարք կամիցին տանել զորդիս իւրեանց ի հայրենիս, ծախք երթեւեկութեանց նոցա լիցին ի ծնողաց կամ ի բարերարաց։ Տեսուչ Ճեմարանի

(Ալւոյ) ՍԱՐԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԵԲԱՍՏԻԱ, 19 մայիս

Ս. Գէորգայ վարժարանի շինութիւնը մասամբ առաջացած էր, ինչպէս ժամանակին պարբերաբար կը նկարագրուէր լրագրաց մէջ։

Տարիէ մ'ասդին, դրամական անձկութեան պատճառաւ շինութիւնը դադրած էր. անցեալ կիրակէ Գեր. Առաջնորդ Ս. Հայրն քաղաքական ժողովոյ եւ Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյն հրաւէր ուղղելով՝ խառն ժողով կազմեց, շինութիւնը ամբողջացունելու համար 200 ոսկւոյ գումար մը հայթայթելու միջոցին վրայ խորհրդակցելու։

Վարչութիւնը տեղւոյն ազգայնոց նիւթական անձուկ վիճակը պատճառելով՝ մերժեր է աջակցիլ իւր նախագահի հանգանակութեան առաջարկին։

Գեր. Առաջ. Ս. Հայրն եւս, նկատելով՝ թէ վարչական ժողովոյ սոյն անդամք, անցելոյն մէջ, մայր վարժարանի վերաշինութեան ժամանակ, մեծ մեծ գումարներ ստորագրած բայց յետոյ վճարած չեն, ինք եւս, այս դատարկ սրտերու հետ խորհրդակցելէ ձանձրանալով՝ մայր եկեղեցւոյ Թաղ. խորհրդոյ ատենապետին ազդարարեր է, որպէս զի վարժարանի շինութեան մնացեալ ծախսը եկեղեցւոյ հասոյթով մատակարարուի։ Թաղական խորհուրդը նկատեր է՝ որ իւր քառամեայ շրջանը լրացած է. ուստի, հրաժարագիր մ'ստորագրելով՝ նոր ընտրութիւն խնդրեր է Նորին Գերապատուութենէն, որով Առաջ. Ս. Հայրն ստիպուեր է յանուն Ս. Գէորգայ վարժարանի, գիւղերէն հանգանակած արծաթեղէն ան. ի լոյս հանել, վարժարանին պակասը լրացունելու ընդ փոյթ։

—Ս. Գէորգայ վարժարանի շինութեան առթիւ, երկրորդ անգամ հանգանակութեան շրջող՝ Տէր Գաբրիէլ աւագ քահանայ Տէր Մանուէլեանի ժապաւինեալ տոմարն դեռ վարչութեան գրասեղանի վրայ կը գտնուի։ Տէր Հօր տոմարին մէջ, այս անգամ եւս բերուածքներ ու մելանի թափթփած բծեր տեսնուեր են, որով հաշիւը կնճռոտեր է։

—Քաղաքիս մէջ այս օրեր հայ վաճառական մը սնանկացաւ. կը խօսուի թէ սոյն անձի կոկորդը գումար մը անցեր է տեղւոյն աղքատաց ընկերութեան սնտուկէն, որոյ ժառանգական անդամներէն մին էր։

—Ազգ. վարժարանց մատակարար կրթական ըսուած մարմինն, երկու տարի ապարդիւն գոյութիւն մ'ունենալուն համար արդէն լուծուած է. եւ սակայն գիտեմք փորձառութեամբ, թէ Սեբաստացին երբէք համարատուութիւն եւ հաշուեկշիռ տեսնելու բաղդն պիտի չունենայ։

Աւելորդ է ըսել թէ՝ 25 30 տարի է աստի վիճակիս վանքերու, եկեղեցեաց ու վարժարաններու մատակարարութեանց, զանազան ընկերութիւններու եւ յանձնախմբից հաշիւներ երբէք տեսնուած չեն, մինչ իսկ Պատրիարքարանի եւ ի մասնաւորի Կեդր. Տնտեսական խորհրդոյ այս առթիւ յղած պաշտօնական շրջաբերականներն՝ փոշիներու մէջ նետուած են ապարդիւն։ Ուստի, լաւագոյն չէ՞ միթէ՝, որ փոխանակ ամուլ շրջաբերականներու քննիչներ եւ տեսուչներ խրկուէին։

—Տեղւոյս Արամեան վարժարանի 300ի չափ սանուք, նկատելով՝ որ իրենց համար վարձուած տունը փլչիլ կ'սպառնայ, քանիցս առաջնորդարան դիմումներ ըրեր են, սակայն ցոյց տրուած անտարբերութիւնն ու սովորական ամուլ խոստումներ մղեր են զաշակերտս ուրիշ կերպ մտածել, այսինքն իրենց մախաղներն առնելով ի Ս. Գէորգ (սեւ հողեր) փոխադրեր են զինքեանս, աւելի ընտրելով անձրեւներէն թրջիլ քան փլատակաց տակ մնալ։

—Ի լոյս կ'իմանամք թէ քաղաքէս վեց ժամ հեռաւորութեամբ Տուզասար գիւղի ազգայինք, փափաք յայտներ են Գեր. Առաջ. Ս. Հօր, որ իրենց քահանայացուց ձեռնադրութիւնը գիւղին եկեղեցւոյն մէջ կատարէ։ Նորին Գերապատուութիւն այս առթիւ եթէ մեկնի, անշուշտ պատեհութիւն պիտի ունենայ այցելել նաեւ՝ Ս. Հրեշտակապետի վանուց աւերակներն՝ որ նոյն գիւղի մերձ կը գտնուին։

ԵԶՆԻԿ

ԶՈՐՈՒՄ, 4 յունիս

Զորում, որ Եօզղատու վիճակին կը պատկանի, կէս դարէ ի վեր հաստատուած էն 80 տունի չափ հայեր Կեսարիոյ և Մարզուանի կողմերէ գաղթած, որք յառաջուց կարողացած էին կանգնել փայտաշէն մի անշուք եկեղեցի որ յայնմ հետէ թէ բարեսէր ժողովրդեան հանգանակութեամբ և թէ իւրաքանչիւր Թաղ. Խորհրդոյ ջանիւք նորոգումներ կրելով հետզհետէ առ այժմ բաւական շքեղութիւն ստացած է։

Ի վաղուց անտի կրօն. պաշտամունք կը կատարուէին մի քահանայի միջոցաւ։ Վերջերս մերձ ի զատկ. տօնի Թալասցի ուսեալ մի Քահանայ եւս կը ժամանէ, որ ընդունելութիւն գտնելով աստ բնակած իւր մի քանի հայրենակիցներէն կը դադրեցնէ զիւր ուղեւորութիւն և կ'սկսի եկեղեցի յաճախելով արարողութեանց մասնակցիլ։

Այս նորեկը քարոզասէր ժողովուրդը առ ինքն գրաւելու, հետեւապէս քահանայութիւնը իւր պաշտօնակցէն կորզելու յաւակնութեամբ ու մտադրութեամբ, անընդհատ և անիմաստ քարոզներով մեծամասնութեան ձանձրոյթ կը պատճառէ, արդէն իսկ նախանձու ոգի մը սկսած է տիրել երկուցունց քահանայից միջեւ եւ կը գժտին իրարու հետ, ժողովուրդը երկու կուսակցութեան բաժնելով։

Աւագ հինգշաբթուան պատարագին այս կամ այն քահանայի կողմէ մատուցուելուն մասին երկպառակութիւնք կը ծագին որոյ հետեւանքը կը լինի՝ խնդիրէն այսպիսի ծանր ելք մը չսպասող Թաղ. Խորհրդոյ միջամտութիւնն և այսու արարողութեանց դադարումը։

Իրաց այս վիճակին մէջ, Թաղ. Խորհուրդը նկատելով որ այս նուիրական օրերու մէջ ժողովրդեան Ս. արարողութիւններէ զրկումը անարժան և անտեղի է, խոհեմ և իրաւացի տնօրինութեամբ մը հեռագրելով առաջնորդարան, կը խնդրէ մի եկեղեցական, որ կը փութայ յղել մի կղերական Մարզուանցի Արժ. Խաչատուր Վր. Տ. Ղազարեանը՝ ձեռնասուն Ա.Մեն. Մկրտիչ Կաթողիկոսին Կիլիկիոյ։

Խաչատուր Վր. կը ժամանէ աւագ շաբաթ օրը երեկոյին և անմիջապէս սկսելով արարողութեանց կատարման, ժողովրդեան հոգեւոր պէտքը կը գոհացունէ, երկոքին քահանայից եւս ճամբայ տրուելով գժտութիւնը կը բարձուի։ Այս պարագայից մէջ գովելի եւ գնահատելի են Թաղ. Խորհրդոյ Պատ. անդամոց բռնած անկողմնակալ և հաշտարար ընթացքն և Արժ. Տ. Խաչատուր Վր.ի քարոզներն ու յորդորութիւններն, որք միայն կարողացան ժողովուրդը իւր նախկին վիճակին վերածելով սէրն ու միութիւնը վերահաստատել։

Խաչատուր վարդապետ նկատելով այս օրերս դասատու անգամ չունեցող դպրոցիս անկարգ և յետադէմ վիճակ և զգածուելով՝ աղջկանց դպրոցի չգոյութեան պատճառաւ 20—25 Լուսաւորչական աղջկանց, Բողոքականաց դպրոցը յաճախելէն՝ «որ հազիւ 5—10 տունէ կը բաղկանայ եւ գրեթէ հինգ աշակերտուհի չունի» ի նորոյ հաստատութեան աղջկանց դպրոցի մը. զայն եւս կանոնաւորելու կը ձեռնարկէ. օժանդակութեամբ Թաղական Խորհրդոյ ոգի ի բռին աշխատելով երկսեռ դպրոցաց գոյութեան անհրաժեշտ կարեւորութեան համար յաճախակի քարոզներով ու խրատներովը. այս մասին ժողովրդեան ուշադրութիւնն հրաւիրելով նիւթական օժանդակութիւն կը խնդրէ, հետեւապէս կը յաջողի ժողովրդեան կամաւոր տուրք մը ստորագրել տալով որուն ցարդ նմանը չէր տեսնուած։ Գործադրութիւն սկսուած է և յուսալի եմք ընդհուպ երկսեռ կանոնաւոր և յառաջադէմ վարժարան մը ունենալու բաղդաւորութիւնը վայելել։

—Շնորհիւ Վեհ. կայսեր հոգածութեան՝ տեղացիքս կը վայելեն մի կարող և տրդարասէր պաշտօնեայ յանձին բնիկ Մարաշցի Ահմէտ բաշզադէ Վեհ. Մահմուտ պէյի որ տեղւոյս գայմագամ անուանուած էր. աստ ժամանելով անցեալ ամիս իսկոյն իւր պաշտօնին գլուխը կ'անցնի. քաջահմուտ իւր պաշտօնին, կորովամիտ և մանաւանդ հեզահամբոյր բնաւորութեան տէր, բարեկիրթ անձնաւորութիւն մ'է,

Իւր նախորդին օրով սկսուած և կիսկատար մնացած հեռագրատան շինութեան համար ժողովրդեան հանգանակութեան դիմելով աշխատութիւնները վերսկսիլ կուտայ որ այժմ աւարտելու մօտ են. ուրիշ ինչ ինչ բարեոքութիւններ կատարելու երբէք ջանք չ'խնայեր։

—Անձրեւներու ուշանալէն տեղւոյս եւ շրջակայից ներկայ հունձքն ի վտանգի ըլլալով արմտեաց գները գրեթէ 50% բարձրանալուն պատճառաւ ժողովուրդը մեծ անձկութեան մատնուած էր, այլ սակայն փառք Աստուծոյ սոյն մասին եր կիրակներն իսկոյն փարատեցան շնորհիւ մայիս 7էն ի վեր անընդհատ տեղացող յորդառատ անձրեւներու։ Այժմէն իսկ հնձոց անցեալ չարիքէն առաւելութիւնը կը գուշակուի. գները դարձեալ առջի վիճակին իջած են եւ գրեթէ գործ չ'ըլլար. հիմա 12½ օխանոց գրիւը 4½ էն մինչեւ 6 ղրշ. է, արծ. մէճիտ 19 ղրշ ի հաշւով,

ՄԻՀՐԱՆ Վ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՊԵՏՐՈՍ ԱԴԱՄԵԱՆ

Երկու տարի էր, որ մի անբուժելի ախտ մաշում էր այն բեմական հրակային, որի նման մի ուրիշը տակաւին չէ ստեղծել հայ ազգը։ Վերջապէս հեռագիրը մեզ գուժեց, թէ անողոք մահը ամսոյս 3-ին, առաւօտեան 10 ժամին, կտրեց այդ փայլուն կեանքի վերջին թելը։

Չը կայ այլ եւս Ադամեանը։ Ահա մի ողբալի լուր, որ չար մրրիկի պէս անցնելով երկրից երկիր, պէտք է ցաւ պատճառէ առանց ազգի խտրութեան այն ամենքին, որ գէթ մի անգամ տեսել են այդ բեմական հանճարին բեմի վրայ։

Ո՞վ չէ յիշում Ադամեանին. ո՞ւմ աչքի առաջ կանգնած չէ այն գեղեցիկ կազմուածքով, նուրբ դէմքով, կրակոտ աչքերով տղամարդը, որի հանճարեղ ճակտի վրայ փայլում էր գեղարուեստի դրոշմը և որը իւր արտաքին տեսքով իսկ որոշվում էր հասարակ մահկանացուներից։ Ո՞ւմ ականջին չէ հնչում այն ազդու, հաւակրելի և սիրտ թափանցող ձայնը, որ բեմի վրայից այնքան ոգի և զգացմունք էր ներշնչում հանդիսականներին։ Համլէտ-Ադամեան, Օթելլո-Ադամեան, Լիր-Ադամեան, ահա այն անբաժանելի պատկերները, որ ակամայ ներկայանում են մարդու առաջ, յիշելով մահացած դերասանի անունը։ Եւ այսօր այդ հսկայական տիպերը անհետանում են հայ բեմից Ադամեանի հետ միասին. գնում է Ադամեանը և իւր հետ տանում նրանց,

Կանցնին տարիներ, տասնեակ տարիներ և գուցէ երեւան գայ մի ուրիշ համանման հանճար, բայց մեր ժամանակում հայ բեմի վրայ Ադամեանը անզուգական էր։ Նա միակն էր, որ առաջին անգամ մեր աղքատիկ թատրոնում կենդանացրեց համաշխարհային գեղարուեստը։ Նա էր, որ առաջին անգամ հայի ականջին հրնչեցրեց մարդկային սրտի ամենանուրբ և ամենախորին զգացմունքները, որ դիւթական մրձինով արտայայտել է հանճարեղ սրագէտը։ Նա էր որ առաջին անգամ ապացուցեց, թէ մի փոքրիկ ազգ, որքան եւ քաղաքակրթութիւնից յետ մնացած լինի, կարող է տալ համաշխարհային արուեստագէտներ թատրոնական ասպարիզում եւս՝ Նա էր, որ առաջին անգամ ապացուցեց, թէ այդ փոքրիկ ազգի լեզուն ընդունակ է արտայայտել համաշխարհային ամենաբարձր գեղարուեստի նրբութիւնները. իսկ հայ սիրտը ընդունակ է զգալու այդ նրբութիւնները։

Ով ծանօթ չէ հայ ազգի նորագոյն պատմութեանը՝ տեսնելով Ադամեանին բեմի վրայ, պէտք է կարծեր թէ հայոց թատրոնը ունեցել է գէթ մի ամբողջ դար փառաւոր գոյութիւն, թէ անցել է քանի մի հիմնաւոր դըպրոցներ և վերջապէս ստեղծել է և պատրաստել Ադամեանի պէս մի համաշխարհային տաղանդ։ Բայց ով գիտէ մեր թատրոնական կեանքի չքաւորութիւնը, նրա համար, այո՛, զարմանալի էր այդ տաղանդի երեւան գալը. Ահա ինչու Ադամեանը մեր բոլոր բեմական ուժերի մէջ համարվում է անզուգական։

Այդ անզուգական անձը կարող էր մի փայլուն տեղ բռնել աւելի լուսաւոր ազգերի բեմական ուժերի շարքում։ Լոկ խօսքեր չեն մեր ասածը, այլ ապացուցված իրողութիւն։ Երբ Ադամեանը առաջին անգամ երեւցաւ Պետերբուրգի և Մոսկուայի բեմի վրայ, ռուս մամուլը և թատրոնագէտ հասարակութիւնը միաբերան խոստովանեցին նրա արտակարգ տաղանդի զօրութիւնը, չը նայելով, որ հայ դերասանը խօսում էր նրանց ականջին խորթ մի լեզուով։ Իսկ աւելի լուրջ քննադատները, քննելով նրա խաղը, դասելով նրան այնպիսի հսկաների շարքը, որպիսիք են Րօսսի, Սալվինի, չը կարողացան մատնացոյց անել մի համանման ուժ ռուսաց բեմի վրայ, այն բեմի, որ թէ իւր երկար անցեալով և թէ ներկայով անհամեմատ բարձր և հարուստ է մեր աղքատիկ բեմից։

Մի այդպիսի փայլուն աստղի կորուստը անսահման ցաւ պէտք է պատճառէ այն ամենքին, որոնց համար թանգ է հայ ազգի քաղաքակրթութիւնը։ Մի ուժ, որ հայոց նոր ծագկող գեղարուեստի և համաշխարհային գեղարուեստի մէջ կամուրջ ձգողներից ամենագլխաւորն է—այդ ուժը շուտ չէ կարող փոխարինել մի փոքրիկ ազգ։

Զարմանալի՛ բան։ Մենք ռուսահայերս շատ ենք յարձակվել մեր տաճկահայ արեւնակիցների վրայ։ Բայց անաչառ քննադատը կ'ապացուցանէ որ տաճկահայերը գեղարուեստի ասպարիզում աւելի զօրեղ տաղանդներ են արտադրել, քան թէ մենք։ Եթէ մենք չունինք և գուցէ երկար ժամանակ չենք էլ ունենայ Ադամեանի պէս նուրբ բեմական արուեստագէտ, զուտ բանաստեղծութեան մէջ չենք կարող մատնացոյց անել մի քնարերգ—բանաստեղծ, բացի ի հարկէ Գամառ-Քաթիպայից, որ հաւասարվէր պատանի հասակում վախճանված անմահ Դուրեանի հետ. ապա մեր մէջ կարո՞ղ ենք մատնացոյց անել մի ռուսահայ երգիծաբան, որ հաւասարվէր դժբաղդ Պարոնեանին, որ դեռ այդպէս վաղ գերեզման իջաւ։ Այո՛, գեղարուեստի, զուտ գեղարուեստի մէջ Կ. Պոլսի հայերը մեզանից բարձր են եղել մինչեւ այժմ։

Եւ այսօր նրանք աւելի իրաւունք ունին պարծենալու Ադամեանի անունով և աւելի ցաւել նրա վաղահաս մահուան մասին։

Կորուստը մեծ է, զգալի, և մենք առ այժմ չենք կարող թուել Ադամեանի բոլոր արժանաւորութիւնները։ Եթէ կարելի է երկու խօսքով բնաորոշել Ադամեանին, այսքանը անհրաժեշտ է ասել, որ նա հայ ազգի գեղարուեստական տակաւին ոչ զօրեղ ոգու ամենափայլուն արտադրութիւնն էր։ Իբրեւ դերասան անզուգական էր, իբրեւ նկարիչ—շնորհալի, իբրեւ բանաստեղծ — զգացմունքով լի. Նա զուտ արտիստ էր, բառիս ամենաընդարձակ նշանակութեամբ, աւելի՛, նա մարմնացած գեղարուեստ էր։ Բայց, որ ամենանշանաւորն է, նա մի կենդանի ապացոյց էր թերահաւատների համար, թէ հայ ազգի մէջ զարթնել է գեղարուեստի ոգին և թէ նա եւս ընդունակ է համաշխարհային արուեստագէտներ տալ մարդկութեանը։ Մաղթենք, որ այդ ապացոյցները ապագայում աւելի յաճախ երեւան գան։ Թող Ադամեանի փառաւոր յիշատակը լինի խրախոյս հայ ազգի քաղաքակրթութեան ջատագովների համար և ոգեւորութիւն ներշնչէ այն ամենքին, որ այսօր ծառայում են իրանց ժողովրդի սրտի և մտքի կրթութեան գործին։ Շ.

(Արշալոյս)

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ ՄԸ

Անցեալ օր «ելեկտրական հացկերոյթ» մը տրուեցաւ Ֆրանքլէնի Քլիւպին մէջ, ի Նիւ-Եորք։

Դիւրին է հասկնալ թէ սրահը լուսաւորուած էր ելեկտրական լոյսով։

Հրաւիրեալք՝ ելեկտրական երկաթուղով եկած ու ճոխ սեղանի մը չուրջը բոլորուած են։

Ապուրէն առաջ, ոտքի ելաւ պարոն մը, որ ճիշդ կը նմանէր, խաբուելու աստիճան, Հանգուցեալ Պէնժամին Ֆրանքլէնի։ Ինքնաշարժ մեքենայ մըն էր այս, որուն՝ ելեկտրականութիւնը կուտար շարժում և խօսք։

Հակիրճ բանախօսութեամբ մը բարի գալուստ մաղթեց հրաւիրելոց։ Յետոյ, ափսէք և պնակք սկսան շրջաբերիլ առանց սպասաւորի միջամտութեան, ելեկտրական պզտիկ երկաթուղի մը կը վազէր սեղանին չուրջ, բերելով և տանելով անօթները։

Կերակուրները մասամբ ելեկտրականութեամբ պատրաստուած էին. այսպէս, ինք բացած էր ոստրէները, խաշուէն խորոված, բանճը տաքցուցած և հաւուն հաւկիթներն եփած։

Ճաշի միջոցին, ձայնագիրներ սիրուն նուագահանդէս մը տուին։

Տկն. Ամինի—անձնապէս բացակայ—մրմունջ մը երգեց, որուն վերջին կտորն՝ ընդհանուրին խնդրանօք՝ երգչուհին հաճեցաւ կրկնել։

Գ. Էյֆէլ—այս պահուս ի Փարիզ—բանախօսութիւն մը արտասանեց որ յոյժ ծափահարուեցաւ։

Ազանդերին, վարդեր անձրեւեցին կոչնականաց վրայ։ Այս վարդեր ձեղունէն կախուած էին ելեկտրագօղերու միջոցաւ. հոսանքն ընդմիջելով՝ կանանց քուաժին ճիշդ վրան իյնան տեղալ....

Պարիկներու ճշմարիտ պատմութիւն մը։

—

ԹՌՉՈՂ ՄԱՐԴԸ

Գ. Ատէր, հմուտ ելեկտրագէտ, հեղինակ ի Ֆրանսա գործածուող հեռաձայնական գործին, ձեռնարկած է լուծել, յոյժ անձնական տեսութեանց համեմատ, թռչման խնդիրն, ցայս վայր անլուծելի նկատուած։

Վերջերս, Փարիզի շրջակայքը, տեղւոյն ամենահարուստ սեղանաւորներէ միոյն դղեկին պարտիզին մէջ, Գ. Ատէր կատարեր է եղեր իր առաջին վերելքն ի ներկայութեան երեք կամ չորս անձանց միայն։

Չենք կրնար ոչ մի տեղեկութիւն տալ այն ուսումնական սկզբանց վրայ որք ներշնչեցին գիւտն, գործիին բնութեան, պաշտօնին և կազմածներուն վրայ։ Այս ամենը խստիւ գաղտնի պահուած է, և Գ. Ատէր որոշեր է չի ծանօթացնել իր այդ գիւտ՝ մինչեւ ոչ անհերքելի փորձ մը չընէ ի ներկայութեան գիտական ակադեմիոյ պատուիրակաց։ Սա յայտնի է որ, այս առաջին վերելքին մէջ, կրցած է երեք կամ չորս հարիւր մեթր անդ պտտիլ՝ մօտ քսան մեթր բարձրութեամբ, վեր ելնել՝ վար իջնել ըստ կամս եւ ուղղակի գնալ։

Այս գործին մէջ բնաւ օդապարիկ գունտ չկայ։ Հնարիչը պիտի թռչի եղեր իր այդ գործիին միջոցաւ, որուն մէջ ելեկտրականութիւնը շարժիչի դեր կը խաղայ։ Գետնէն պիտի բարձրանայ եղեր լարախաղացներու ըրածին պէս, կորովի թռիչ մը առնելով և վեր ոստնելով։

—

ԹՈՎՉՈՒՀԻՆ

Ի Չիքակօ, Օր. Ունա, օձերու թովչուհին, կրկէսին մէջ ներկայացում մը կուտար երբ յանկարծ տասնչորս ոտք երկայնութեամբ ահաւոր օձ մը զոր թողած էր իր չուրջ գալարիլ, կը սկսի սեղմել հանգոյցներն եւ իր ահեղ կըլափին մէջ կ'առնէ թովչուհւոյն բազուկը։ Սրտայուզութիւնն յոյժ մեծ էր։ Հարիւրաւոր հանդիսականներ ի փախուստ կը խուճապեն, շատ կիներ կը մարին։ Օր. Ունա կը պահէ իր պաղարիւնն և գառագեղին երեք օժանդակներն օգնութեան կը կոչէ։ Ահռելի պայքար մը կը սկսի օձին հետ, որ կը ջանար իր սեղմումին մէջ փշուր փշուր ընել թովչուհին։ Պէտք կ'ըլլայ մկրատներ գործածել՝ բռնի բանալու համար ճիւաղին կլափն որ վերջապէս կը թուլցունէ իր օղակներ։ Օր. Ունայի վէրքերն անմիջապէս կը խարեն։

—

ԵՂԵՐԱԿԱՆ ԴԷՊՔ

Եղերական ահաւելի դէպք մը տեղի ունեցաւ ի Լէքէն (Պելճիա)։ Ռոկկէ անուն երեսնամեայ կիննն երկու չաբաթ առաջ կ'անհետանայ իւր բընակարանէն իրիկուան դէմ։ Ծննդական ջերմի մը բորբոքման մէջ, խեղճ կիննն անմիջապէս կ'երթայ Վիլպորբի ջրանցն, ուր կը կապէ իւր երկու պըզտիկ տղաքներն, Ատրիէն և Լէոն, մին չորս ու կէս տարու և միւսն երեք ու կէս։ Յետոյ, բռնելով իւր էն պզտիկ աղջիկն, Հանրիէթը, երեք չաբաթուան, կը նետուի ջրանցին մէջ։ Մէկ քանի օր ետք, առաւօտ մը, գիւղացի մը կը գտնէ դիակը ջուրին վրայ տատանած ատեն։

Երկու պզտի տղայք տակաւին իր մարմնոյն կապուած էին։ Պզտիկ աղջիկը դեռ չէ գտնուեր։

Այս դէպքէն տասնմէկ օր առաջ Ռոկկէ կիննն, նորէն ծննդական ջերմի մը բորբոքման մէջ, անգթօրէն զարկած և խածած է իր երկան առաջին ամուսնութենէն ծնած տղայ մը։

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ—ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

—օ—

Այս վերջին տարիներ հայերէն կարեւորագոյն հրատարակութիւնը կրնայ համարուիլ իրաւամբ սոյն Ֆրանսերէնէ հայերէն բառարան, որ իւր ճոխագոյն պարունակութեամբ և շատ մը բառերու ճշգրմամբ ու յօրինմամբ, կուգայ հարստացնել մեր արդի լեզուն, և զայն կարող գործել թարգմանելու ինչ նորագոյն և նուրբ բացատրութիւն որ կայ այժմեան մեծածախ Ֆրանսերէնի մէջ։

Արդէն ականաւոր գրագէտք ոմանք մեծ գովեստիւ խօսած լինելով սոյն գործոյ նկատմամբ, աւելորդ կը համարիմք մեր կողմէն բան մի յաւելուլ. միայն [illegible] որոշուած է այլ եւս փակել բաժանորդագրութիւնը, կը հրաւիրեմք մեր ազգայիններն փութալ այս առթիւ համեմատաբար աժան գնով մը տէր լինել այսպիսի ընդարձակ բառարանի մը, որ կը պարունակէ ֆրանսերէնի գրեթէ բոլոր բառերն ու ոճերն, գիտական, արուեստական եւն. եւն. ամենուն դնելով հայերէն համանշանակն և ի հարկին Թուրքերէններն եւս, և այսու անհրաժեշտ գործի մ'է առհասարակ ամեն անոնց համար որք կը պարապին ֆրանսերէն լեզուով։

Բաժանորդագինն է 20 Ֆրանք։

Բաժանորդագրութիւնը փակուելէ յետոյ գինը պիտի լինի 30 Ֆրանք։ 3—5

ՏՈՔԹ. Ա. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Մանկաբարձ և մասնագէտ ներքին հիւանդութեանց՝ որ ի Բարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է ի Բերա, Թէփէ Պաշիի Թաղապետութեան պարտիզին կից և Րօյալ օթէլին դէմ 4 թիւ տունը, ուր ամեն օր ժամը 7 էն մինչեւ 11 հիւանդ կ'ընդունի. իսկ Պոլսոյ կողմը երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի և ուրբաթ օրեր Պաղճէ Գաբու Համիտյէ ճատտէսի Զալըքեան դեղարանը կը գտնուի առաւօտեան ժամ 3 էն մինչեւ 5, և չորեքշաբթի և շաբաթ օրեր ի Սամաթիա, ժամը 3 էն մինչեւ 6, Մոյսիս Էֆէնտիի, Բրիսեան Էֆէնտիի եւ Անուշեան Էֆէնտիի դեղարանները 5—20

ԱԶԴ

Գ. Բալֆօուրօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ՝ իրենց նորաձեւութեան վաճառանոցը փոխադրած են ի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 345, Պօն-Մարշէի դիմաց։ Այս առթիւ ամեն տեսակ նիւթոց վրայ կարեւոր զեղչեր կատարուած են։ 15—25

ՏՕՔԹՕՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից

Ամեն օր յետ կէսաւուր 23

Ի Բերա Պէքեար փողոց Թիւ 9

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

2500 Հրահանգներով

Ի պէտս Նախակրթարանի բարձրագոյն կարգաց

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ Լ. ԼԸՔԼԷՐԻ

Աշխատասիրեաց

Ա. ՊՈՊԷՐՃԵԱՆ

Ֆրանսերէն լեզուի սոյն Գործնական Քերականութիւնը կը պարունակէ ֆրանսերէն լեզուին ո. թ. մասունք բանին, անկանոն բայից մանրամասն ցուցակ մը եւ համաձայնութեան ամենէն հիմնական կանոնք, ունենալով իրենց յարակից, բազմաթիւ գործնական հրահանգներ ի վարժութիւն աշակերտաց։

Սոյն համառօտ այլ ամփոփ դասագիրքն Նախակրթարանի բարձրագոյն կարգերու խիստ յարմար է եւ գինն՝ հակառակ իւր պարունակութեան եւ մաքուր տպագրութեան, աժան է։

Կը վաճառի կազմուած 5 ղրշ. դպրոցաց համար գոհացուցիչ զեղչ կ'ըլլայ։

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին՝ Պապը-Ալի ճատտէսի, Թիւ [illegible], Ներոնականց գրատուն։ 1164 9—10

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Բերա, Սաքըզ աղաճ, Թիւ 15, 17, 19 [Աղա ճամի]

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն Արեւելս

Ամէնէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած

Պերճանք, հանգստութիւն և աժանութիւն ի միասին

ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՕՔԹՕՐ ՍԻՊԻՍ

Նախկին ներքին բժիշկ Բարիզի հիւանդանոցաց

ԼՈԳԱՐԱՆ ԵՒ ՏՈՒՇ ԱՄԵՆԱՏԵՍԱԿ

Ելեկտրականութիւն—Կախոնիչ—Մարմնամարզ

Վարսայարդար—Մասաժ—[illegible]

Զինավարժութիւն Արանց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒԻՆ

Անքնութիւն, Խոցեր, Ջղախտութիւն, Անկարողութիւն, Անդամալուծութիւն, Ստամոքսի հիւանդութիւնք, եւն եւն.

ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳԱՐԱՆՔ Բ կարգի 4 ղրշ.—Ա կարգի 6 ղրշ.
ՊԱՐԶ ՏՈՒՇ Բ » 3 »—Ա » 5 »
ՏԱՔ ՋՈՒՐ ՏՈՒՇ Բ » 5 »—Ա » 7 »

Դեղերով լոգարաններու համար գիները կը զանազանուին դեղին գնոյն համեմատ.

Բաժանորդագրութեան համար 10 % զեղչ

Դպրոցներու եւ ընտանեաց համար

մասնաւոր պայմանք 13

ԲԱՐԻԶԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԷՆ ՈՒՍՄԱՆՑ

Նշանաւորութեան մրցանակ ստացած

ՏՕՔԹ. ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Բարիզի Սէնթ Ան, և Սէն.Մօրիս, հոչակաւոր մեծ հիւանդանոցաց մէջ բըժշկական պաշտօն վարած է։ Յետ բազմամեայ փորձառութեան կ. Պոլիս վերադարձած եւ իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա Պայլոնձի Գուլլուք, Մարկարիթ փողոց Թիւ 4 տունը, ուր ամեն օր չորեքշաբթի, հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդները առաւօտները ժամը մինչեւ 6. կը դարմանէ մասնաւորապէս ջղային հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ թոքային (վէրքեր, հէզիւս և այլն). եւ գլխու վրայ եղած հիւանդութիւնները (աչքի, կոկորդի, ուղեղի եւն). Ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները. կը դարմանէ նաեւ ամեն տեսակ վէրք եւ վիրաբուժական ամեն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ։

Հինգշաբթի օրերը ձրի կը դարմանէ կարօտ հիւանդները 2էն 6։ 1—3

ԻՍՕՏՈՄԹՈՅԻ ՊԱՆԴՈԿ

Սոյն պանդոկի տէր Գրիգոր էֆ. Տէմիրեան պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց թէ իւր պանդոկը որ կը գըտնուէր ասկից յառաջ Ղալաթիա, Վոյվոտայի պահականոցին կից, այժմ փոխադրուած է Եիւքսէկ գալտըրըմ Թիւ 67, իրեն սեպհական ընդարձակ շէնքին մէջ։

Աւելորդ է ըսել թէ սոյն պանդոկի յաճախորդք ամեն կերպով գոհ պիտի մնան թէ մաքրութեան և թէ հանգստութեան մասին։ 7—10

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Յունիս 8 էն (Ն. Տ.) ի Պոլիս, Համիտիէ փողոց, Թիւ 20 Հանրային պարտուց շէնքին դիմաց, բժշկական Դարմանատուն մը բացուած է հետեւեալ բժշկաց կողմէ.

1. ՏՔԹ. ՖՈՆ ՏԻՒՐԻՆԿ, ուսուցիչ բժշկական վարժարանի, մասնագէտ մորթի հիւանդութեանց, գաղղիական ախտի և ներքին հիւանդութեանց։
2. ՏՔԹ. ԱՑՍԼԸՆ, մասնագէտ աչաց, ականջի, կոկորդի եւ քթի հիւանդութեանց։
3. ՏՔԹ. ԼԱՔՏԻ, վիրաբոյժ, մասնագէտ կանանց և ներքին հիւանդութեանց։

Խորհրդակցութիւնք պիտի կատարուին երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, առաւօտեան ժամ 9 էն մինչեւ 11։

Երկուշաբթի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերն յետ միջօրէի ժամը 2½ էն 4½։

Ձրի խորհրդակցութիւնք շաբաթ օրերը, առաւօտեան ժամ 9 էն մինչեւ 11։ 7—8

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԿԻ

Արանց, կանանց եւ տղայոց համար

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

Մ. ՄԱՐԻԱՆՕ

Ղալաթիա, Եէր ալթը ճամիսի գարանթինա փողոց, Թիւ 12

և ի Պոլիս, Ֆինճանճըլար եօգուշու Թիւ 20 Արեւելեան Շուկայ.

և ի Պոլիս Պաղչէ գաբու, Համիտիյէ ճատտէսի Թիւ 38

Սոյն նորահաստատ վաճառատան մէջ յոյժ ընտիր և հաստատուն կօշիկներ սովորականէն շատ աւելի աժան գներով կը պատրաստուին, զորս գործածողք յոյժ գոհ պիտի մնան, ստանալով այնքան դիւրագին և դիմացկուն ապրանքներ, որքան չէ կարելի գտնել Եւրոպայէ բերուած կօշիկներու քով։

257 14—15

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թարապլուսը Ղարպ ֆըրգասը իչին էվվէլճէ միւպայեա օլունաճագը իլան գըլընան իքի ելիգ գըրգ ալթը պին գըրէ Ինկիլիզ բիրինճինին պէշէր գըրէշի էլլի ալթը փարասա թալիպի էօզտէվինտէ օլուպ, հազիրանը Բումինին եիրմի ալթընճը չիհարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիյի վիրիլէճէկլիվէ իրթէսի կիւնիւ տախի թէգարրիւր իտէճէք ֆիյաթտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ, իթթասընա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

22 Հազիրան 1891

Նօ. 59 2—3

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սրգ. գօմանտասըօ արշընը ճէտտիտ իքի եիւզ պին, պէշէր արշընը ճէտտիտ իքի զըրուշ օն սէքիզ բարա.

Պէեազ մաատաբօլ արշընը ճէտտիտ եիրմի պէշ պին, պէշէր արշընը ճէտտիտ իքի ղրուշ սէքիզ փարա.

Նիզամիյէ էյալէթ անպարը իչին մէվգի մինագասաեա գօնուլան պալէյաթէ մուրագգամ իքի գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրագգամէլէրի իլէ թալիպլէրի էօզտէլէրինտէ օլուպ, հազիրանը Բումինին եիրմի ալթընճը կիւնինէ գատար պէշէր կիւն մինագասասըն էն իճրասը իլէ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկլինտէն, իթթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ տախի թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մազամը ճէյիլը Սէրասքէրի լէվազըմ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

22 Հազիրան 1891

Նօ. 60 2—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ՆՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի [illegible] համար մինչեւ ցարդ տուած վնասուն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ^ա· սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

SIROP DE QUINQUINA
FERRUGINEUX
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիզ էճզաճըլարընտան Կրիմօլ կէ գումբանեայընըն չէլիքլի կէ գընագընալը շուրուպու.

Տիմաղա խօշ կէլէն իշպու պէրրաք շուրուպտա, խնանա գուվվէթ վիրէն գընագընատան մատտա, գանըն պոզ-լըղնա անասըրընտան օլան չէլիք տախի վար տըր: Բարիզին էն միւթեպեր հէքիմլէրի, բէնզիզլըյի տէֆ իթմէք, վէ կէնճ գըզլարըն վիճուտլէրի սէյրիլէսինի զօլայլաթմաղ, վէ գուվվէթսիզ տիւշմիւշ ատամլարա գուվվէթ վիրմէք իչին, մէզքիւր շուրուպու իսթիմալ իտէրլէր: Գատընլարըն էքսէր տէֆա տիւշար օլտուղլարը գանսըզլըգ, վէ լէօգօրէ Թասլիր օլունան գատընլարա մախսուս խասթալըղտան նէշէթ իտէն, վէ Թէհամմիւլ օլունմազ տէրէճէտէ օլան միտէ աղրըլարընը անինտէ տէֆ իթտիրմէկէ կիպի, գատընլարըն ատէթինի նիզամընտա տէվամ իթտիրիր վէ զօլայլաթըրըր: Բէնզսիզ, լիմֆալը, վէ սըրաճալը չօճուգլարա տախի հէքիմլէր պու շուրուպու վիրիրլէր, վէլհասըլ իշպու շուրուպ, իշտահը աչար, եէմէյի զօլայ հազմ իթտիրիր, վէ չալըշմատան վէ եա ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէն խասթալըղ սէպէպինտէն զայըֆլը ալալըմ օլան պէյնէ-լէ քէսանա ֆայտալը տըր: Պունտա գըլլամալ չօգ սիրմէնյիք միւհասսէնաթընը կէօրիր.

ԿՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ
ՉԷԼԻՔԼԻ ՎԷ ԳԸՆԱԳԸՆԱԼԸ
ՄԱԼԱԳԱ ՇԱՐԱՊԸ

Իշպու մուալիճէտէ պուլունան շարապը, տօղրուտան տօղրու Մալաքատան սաթըն ալընըր տըր. Փարըզիամըզ, էն ալը օն սէնէլիքտէն աշաղը շարապ իսթիմալ իթմէզ: Իշպու շարապ, ատամա գուվվէթ վէրիր, եէմէյի հազմ իթտիրիր, վէ միտէյէ ֆայտալը տըր: Տիմաղա բէք խօշ կէլիր, «Քինքինա ժօն րօաեալ» Թասլիր օլունան գընագընա մախսուս աճըլըղը վար տըր: Աճըլըղը ազ վէ աճըլըղը օլմայան գընագընալը շարապլարըն իսթիմալ օլունմասընը Թաւսիե իտէրիզ: Սաթըլըր պէյօղլու էճզախանէլէրտէ:

Բարիսէ վիլէն սօզազընաս 8 Նումիրօլու վէ սայիր մէշհուր էճզահանէլէրտէ պուլունուր. C

ELIXIR DIGESTIF DE PEPSINE
de GRIMAULT et Cie Pharmaciens à Paris

ԲԱՐԻՍՏԷ ՄՈՒԳԻՄ ԷՃԶԱՃԸ ԿՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ Թէրթիպ իթմիշ օլտուղու ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԻԺԷՍԹԻՖ ՏԸ ՊԷՓՍԻՆ նամ միւսթահզարի վէ եախօտ հազմ իթտիրիճի մուալիճէսի:

Միտէ խասթալըգլարընըն էքսէրիսի, միտէտէ, թաամը հազմ իթտիրմէքլիկէ քիֆայէթ իտէճէք գատար հազմը մայիի սու պուլունմամասընտան նէշէթ իտէր: Գօեան միւսթահզարի սուէտա իլէ Թէրթիպ իտիլմիշ օլան Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն, Բէբսին նամ մուալիճէսինին շու խասսասի վար տըր քի, ինսանըն միտէսինտէ եէմէյի հազմ իթտիրէն սու էյրինի Թութար: Իշթէ պու սու օ սու տուր քի, սաիր լաքթիք իլէ պիրլէշէրէք ինսանըն միտէսինէ կիրէն հայվան էթինի սուէա Թահվիլ իտէր, վէ պառէհոմ էզքիր սու տա գան լոտուր:

Նէ՞յէ վէ գուվվէթ վիրիճի շարապլարըն բուհուլ (ալգօօլ) Բէբսինի հէր կէօնա էթրասէն էյի ս. ըբէմտէ մուհաֆազա իտէր: Իմտի, պու իլաճ տէյիլ հապ վէ Թօզ հալինտէ, իլլա, սույու օլարագ վիրիլմէլի տիր:

Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն Էլիքսիր տը Բէբսինի, տիմաղա խօշ կէլիր, վէ աթիտէ միւնտէրիճ խասթալըգլարը տէֆ իտէր, վէ եախօտ էօնիւնիւ ալըր, եանի,

Եէմէյի իյի սինտիրմէմէ գըյը	վէ գուսմա վէ ամէլ,
վէ պուրունթի վէ միտէ էքշիլիքի,	վէ պօղազ աղըրըսը,
վէ միտէ իլթիհապըթի վէ սըզըսը,	վէ պօղազ չիշմէսի,
վէ չէքմա միտէ աղրըսը,	վէ գարա ճիկէր խասթալըգլարը:

Մէզկիւր մուալիճէ, համիլէ գատընլարըն իսթիֆրա իթմէլէրինին էօնիւնիւ ալըրլար կիպի, կէրէք իւթթիֆալլարա կէ կէրէք խասթալըգտան չըգան ատամլարա տախի գուվվէթ վէրիր: C

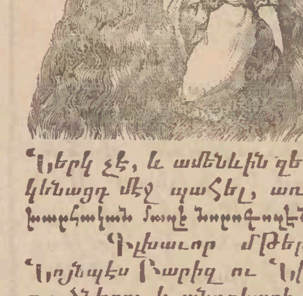

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ
ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիշ ու գեղ կուտայ: Կը նորոգէ անոր կեանքը, ույժը և աճումը: Գլխու թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ: Իր անուշ հոտը սաստ է ու հեշտալի:

"Մէկ շիշը կը բաւէ:" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան, Ներկ չէ, և ամենևին զեան մը չըներ: Եթէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ Համաշխարհական Մազի Նորոգչին. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք: Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ հոտագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով:

Մեծաքանակ վաճառուի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալտըրըմ Էսմօն Քարուանայի քով.

Փոքրաքանակ վաճառուի ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իզիտօրի անուշահոտութեանց վաճառատունը: 2218

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ԲՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ'ընդունի այն անձանց որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները:

ԻՆՔՆԱԲՈՒԽ
ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մառի Ռօզ հռչակաւոր երգչուհին, սապէս կը գրէ. «4 Յունուար 1890 Սիրելի.. կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնզայէն, թէ որպիսի՝ գաղտնիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս. Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղոյ: Այս հիանալի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձմրան դաժան եղանակին յառաջ եկած [illegible] զերծ մնալս, որով կրցայ ի դերս չի հանել հասարակութեան յոյսերը. Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս ազնիւ դեղը. Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՓԸԼՍԸՆ

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի:—Պատրաստող միակ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼ, 4, Ալպիօն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն:

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վալիտէ, պահականոցին քով, կալաթա Թրամուէյիս, 95 և 97

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿԱՐՈՂ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւնները, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, սանական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ սանական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում:

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ [illegible]. կը կասեցունէ կենսական ոյժերու [illegible] որ յառաջ եկած է [illegible] եւ է պատճառ:

Ջղային տկարութեան եւ սաստ հեւծեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ միայն է: Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առնէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆօսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է: Սանական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հանգիստ եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ: Ախորժակը կը զուէ եւ կը ծոխացնէ արիւնն եւ նոր առողջութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց: Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յառելմամբ եւ զօրութեան եւ քաջութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատոնց ի վեր [illegible] էր: Մարսողութիւնը վերանորոգուած է: Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ: Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի: Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ: Դէմքը կ'ակի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնան.

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն. Տօքթօր Լալօրի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակուած է միմիայն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England դրոշմ փորագրուած: Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ [illegible] բազմաթիւ վտանգաւոր եւ ճնասակար կեղծեր.

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց Վալիտէ պահականոցին քով, կալաթա Թրամուէյիս, 95 եւ 97

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Ալէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է գաւառական և օտար կողմերու ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու տաքականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ առոյգ յատկութիւնն երաշխաւորուած է նորա անհամար արդիւնքը առոյգ գիտուն ամեն: Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առ անուններն տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատական ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր:

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն տաքականեալ և թունաւորեալ է ճահճներէ կամ ճահճախառն վայրերէ բուսեղայ մնացորդ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և աղբիւներու ծակտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ:

Ալերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ապահովապէս անվտանգ և անխառն է և օգտաւէտ առոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգաց համեմատ գործածուի: Կը ծախուի Միհանեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ: 23

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

- Բշ. 24/6 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:
- Գշ. 25/7 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով
- Դշ. 26/8 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:
- Դշ. 26/8 Սուրհանդակ՝ դէպի Սեւ Ծովու Անատոլիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին:
- Եշ. 27/9 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:

Ազդ — Յուլիս 25/7, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգչին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն: 10

THE BRITISH AND FOREIGN
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	1,340,000
Պահեստի դրամ	» »	600,000

Այս ընկերութիւն, որ 25 տարիէ ի վեր այնքան հանրածանօթ եղած է մայրաքաղաքիս մէջ, Universal ընկերութեան հետ ձուլուեցաւ: Այժմ աշխարհիս սոսկ ծովային ապահովագրական ընկերութեանց մէջ ամենէն զօրաւորն է և իւր դիրքով հասարակութեան կ'ընծայէ ուրիշ ամեն ընկերութենէ աւելի ապահովութիւն:

Մասնաւորապէս նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ապրանքներ, դրամածրարներ, յանձնարարեալ ծրարներ, ևն, շոգենաւի, առագաստանաւի, թղթատարի և երկաթուղւոյ միջոցաւ, խիստ չափաւոր գիներով:

Աւելի տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք դիմեն Պոլիս, Քիւչիւք Աչըր էֆէնտի խան:

32 Գործակալ, ԷՏՎԱՐՏ ՊԱՐՔԻՆՍԻ

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par
Mario LECHAUX, Ph-C, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

[illegible] Ս. ՍԱՐԱՖԵԱՆ

[illegible]

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1891 Մայիս 4 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութիւնն ժ. կ.

11 — Ենիմ. Մեգր. Պեյ. Թարբ. Ենիք. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 33
11 40 Ենիմ. Մեսար. Պեյիւք. Թարբ. Ենիք. Պոյաճք. Ռ. Հիսար. (Հիսար շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբ. օրեր ժամ 12 ին Պեպէք պիտի հանգչի) 18
12 40 Ենիմ. Մեգարբ. Պեյիւք. Թարապ. Ենիքէօյ Ստենիա Միրկ. Ռ. Հիսար (Արնավուտ գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբ. օրեր 1 15 ին Պեպէք պիտի հանգչի) 38
12 35 Ռ. Ա. Գավագ Մեգր. Պեյք. Թարապ. Պեյգօզ անկից մինչ. Գանտիլ. անտի Անատոլեան եզերքի նաւամատոյցները հանգչելով Օրթագ. և Գանտիլլիի շոգ. պիտի հաղորդ. բացի ուր. օրերէ Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գգկ. Պէշիք] 17
1 30 Ենիմ. Մեգր. Պեյ. Թարբ. Ենիք. Պէշիք. [Ենիք. շոգ. պիտի հաղորդակցի բացի ուր. օրերէ] 39
2 — Ենիք. Ստեն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. բացի ուր 20
2 15 Ս. Ար. Գավագ Ենիմ. Մեգարբ. Պեյ. Թար. Պեյգօզ անտի Գանտ. Պէշիք. Գնտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի ուր. օրեր ժամ 3ին Վանիք. Չենկել. Պեյլեր. Գգկ. 21
2 45 Ենիմ. Մեգարբ. Պեյիւք. Թարապ. Ենիք. Ստեն. Միրկ. Պոյաճ Ռ. Հիսար. Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 18
4 15 Ենիմ. Մեգար. Պեյիւք. Թարբ. Ենիք. Ստենիա Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պեպէք. Պէշիք. Պեպէքի նաւամատոյցը պիտի հաղորդակցի ուր. օրերը Արնվ. Գուր. Օրթ. 38
5 45 Մեգր. Պեյիւք. Թարբ. Ենիք. Ստենիա Միրկ. Պոյաճք. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ. 28
7 — Ենիմ. Մեգար. Պեյիւքտ. Թարապ. Պեյգօզ Բաշչ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավտ. Չենկելք. Պեյլեր. Օրթագ. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 22
8 — Ա. Ար. Գավագ Ենիմ. Մեգար Պեօք. Թարապ. Ենիք. Ստեն. Միրկ Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք. 17
10 — Մեգարբ. Պեյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պէշ. 34

Ենիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 5 Ենիք. Ստենիա Պոյճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք. 20

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 — Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք. 22
11 30 Պեպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք. 20
11 50 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկ. 28
12 25 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք 22
12 20 Օրթագ. էն ուղղ. կամուրջ. [բացի ուր. է] 25
1 5 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապ. 33
1 25 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 28
2 — Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիք. (Ուրբաթները 2 1 ին) 25
2 10 Օրթագ. էն ուղղ. կամուրջ. 17
2 30 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. (բացի ուր. է) 20
3 5 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. 2
3 45 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիք. 18
4 30 Պեպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 25
5 10 Պեպ. Արնվ. Գուրչ Օրթագ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
10 10 Միրկէօն ուղղ. կմրջ. 38
11 10 Պեպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 22

Ասիական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 20 Վանիք. Չենկել. Պեյլեր. Գուզ. 21
12 30 Պեյգօզ Բաշչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթք. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) (Ուրբաթները բացի Օրթագ. էն Վան. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պէշիք. 25
12 40 Պեպէք Գանտ. Վանիք. Չենկել. Պեյլեր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
12 — Պեյգօզէն Բաշչ. Ենիք. Չուպ. Գնլճ. Պոյաճք. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ Չենկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. Գապ. 2
1 10 Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գգկ. Պէշք. 34
1 15 Պեյգօզ Բաշչ. Չուպուք. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները Վանիքէօյ Չենկելքէօյ Պեյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ կը հանգչի] 17
1 45 Պեյգօզէն Ենիքիւղ, Ենիքիւղէն) ուղղակի կամուրջ իջնող շոգ. ին հետ հաղորդակցելէ յառաջ Ասիական եզերքը գտնուած բոլոր նաւամատոյցները պիտի հանգչի մինչեւ Պէշիք. 20
2 5 Գանտիլ. Վանիք. Չենկել. Պեյլեր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
3 — Գանտ. Վանիք. Չենկել. Պեյլեր. Գուզկ Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ) 34
3 — Պեյգօզ Բաշչ. Չուպ. Գանլըճ Ա. Հիսար Գանտ. Պէշիք. (Գանտիլլիի շոգենաւուն կը հաղորդակցի ուրբաթները 2 30 Վանիք Չենկ. Պեյլ. Գգկ. Պէշիք. պիտի հանգչի) 21
3 50 Գան. Վան. Չենկ. Պեյլ. Գգկ. Իւսկ. 39
4 10 Պեյգօզ Բաշչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գգկ. Պէշ. (Ուրբաթները, 4 30ին Մեգար. Պեյ. Թարապ.) 33
6 — Արնվ. Չենկ. Պեյլ. Օրթ. Գգկ. Իւսկ. Պէշիկթաշ 2
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չենկ. Պեյլ. Օրթք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. 20
9 — Պեյ. Թարպ. Պեյգ. Բաշչ. Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Իւսկ. 25
10 — Պեյգօզէն Բաշչ. Չուպ. Գանտլ. Ա. Հիսար. Գանտ. Չենկ. Պեյլ. Գուզ. Իւսկ. ուրբաթները 10 15 ին Մեգարպուրնու մեկնելով Պեյ. պիտի հանգ. 21
11 — Գգկ. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 20
10 30 Չենկելքիւղէն ուղղակի կամուրջ 28

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 10 Պէշիք. Օրթագ. Գուր. Արնավուտ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պեյ. Մեգարբ. Ենիմ. Ռ. Ա. Գավագ (Ուր. օրերը Ենիմ. և Պեյգօզ պիտի հանգչի) 21
1 10 Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Պոյճ. Ենիք. Թարպ. Պեյք. Մեսար. Ենիմ. 18
2 15 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Չենկել. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաշչ. Պեյգ. Թարապ. Պեյ. Մեգ. Ենիմահալլէ 22
2 30 Պէշիք. Օրթագ. Գուրչ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պեյք. Մեսար. Ենիմ. 38
3 30 Իւսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք 25
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Ստեն. Ենիք. Թարպ. Պեյիւքտ. Մեգարբ. Ենիմահ. 28
5 15 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթագ. Պեյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Չուպ. Միրկ. 20
6 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պեյգօզ Թարապ. Պեյիւքտ. Մեգար. Գավագներ 17
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Արնվ. Գնտիլ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Գանլ. Ենիք. Թարպ. Պեյիւք. 25
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մեգար. Պեյ. 34
9 20 Պէշիք. Օրթագ Գուրչ Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ [ուրբաթ օրերը Ենիք. Թարպ. Պեյլ. Մեգար.] 38
10 — Ենիք. Թարապ. Պեյք. Մեգար. Ենիմահալ. [բացի ուրբաթ օրէ] 39
10 5 Պէշիք. Օրթ Գուր. Արնվ Պեպէք Ռ Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պեյ. Մեգր. Ենիմահ. (ուրբաթները 10 վրկ. ետքը) 33
10 45 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ստեն. Ենիք. Թարպ. Պեյիւքտերէ. Մեգար. Ենիմ. (ուրբաթները չերթայ) 17
11 20 Ենիք. Թարպ. Պեյ. Մեգր. Ենիմ. [ուրբաթները Պոյաճքիւղ] 38
11 35 Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ստեն. Ենիք. 20

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

11 45 Ուղղակի Ռ. Հիսար
12 0 Ուղղակի Պեպէք 33
12 45 Ուղղակի Ռ. Հիսար 28
2 30 Ուղղակի Պեպէք 2
4 30 Ուղղակի Պեպէք (բացի ուրբաթէ) 32
10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ) 22
11 15 Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճքը. 28
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեպէք 21
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվտ. 22

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 20 Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլըճա Բաշչ. Պեյգօզ Ենիք [բացի ուրբաթ օրերէ] 20
1 10 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Պեյլեր. Չենկ. Վանիք 25
1 25 Ուղղակի Գանտլ. (բացի ուրբաթներէ) 34
2 25 Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթէ) 34
2 40 Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուք. Բաշչ. Պեյգ. ուրբաթները Թարպ. Պեյ. Մեգարբ. 33
4 20 Գապաթաշ Իւսկ. Պէշիք. Գուզ. Օրթ. Պեյլ. Չենկ. Արնվտ. 2
3 15 Ուղղակի Գանտլ. 39
8 30 Գուզ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպք. Բ. պաշճէ Պեյգօզ [ուրբաթ օրերը 8 15 Մեգր. Պեյիւքտերէ] 21
9 25 Գապ. Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ Օրթ. Պեյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. Ենիք. Բաշչ. Պեյգօզ 2
9 55 Գուզկ. Պեյլեր. Չենկ. 28
10 10 Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշչ. Պեյգ. Թարպ. Մեգր. Ա. Գավագ 18
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 20
10 50 Պէշիկթաշ Գուզկ. Պեյլեր. Չենկել. Վան. Գանտ. Պեյգօզ (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. (Գանտիլլիէն Պեյգօզ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 32
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպ. Բաշչ. Պեյգօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 25
11 45 Գապթ. Գուզ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. 34
12 — Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուր. և շաբաթէ) 6

Ամեն ուրբաթ երեկոյ ժամ 10 15 Մեգր. շոգենաւ մը ելնելով, Պեյք. Պեյգօզ Բաշչ. Չուպք. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Իւսկ. հանգչելով կամուրջ պիտի իջնէ:

Ամեն ուրբաթ և եկեղ ժամ 11ին Մեգր. շոգենաւ մը ելնելով, Պեյք. Թարպ. Պեյգօզ Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պէշիք. հանգչելով կամուրջ պիտի իջնէ:

Առաւօտներ Ենիմահալլէէն ժամ 11 և 11 40 և Պեյգօզէն 4 10 և կամուրջէն 12 20 և 1 10 ան ցած շոգենաւները բեռ չպիտի ընդունին. դարձեալ երեկոյները կամուրջէն ժամ 8 30ին Պեյգօզ և Պեյգօզէն 10ին և կամուրջէն 8 30ին Ասիական եզերք և 10ին Մեգարպուրնու և երեկոյները 10 40ին կամուրջէն Իւսկ. գացող շոգենաւք բեռ չպիտի ընդունին:

Փոթորկալից օդերուն Մեգարպուրնու և Ռ. Գավագ շոգենաւ չպիտի հանգչի:

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
11 —	7 5	11 20	6 15 Պէշիք.
11 30	8 — Պէշիք.	11 50	7 5
12 —	8 20 Վ.ասփ.	12 25	8 15 Պէշիք.
12 30 Պէշիք.	9 —	12 4 Պէշիք.	9 5
1 —	9 30	1 20 Պէշիք.	9 50
1 30	10 — Պէշիք.	1 50	10 10 Պէշիք.
2 —	10 20 Պէշիք.	2 15	10 30 Ֆէրդ.
2 30	10 50	2 40 Վ.ասփ.	10 40 Գզ.
3 —	11 — Գուզկ.	3 5 Պէշիք.	11 —
3 15 Ֆէրդ.	11 10 Ֆէրդ.	3 15 Ֆէրդ.օթ.	11 20 Ֆէրդ.
3 45	11 20	4 20 Պէշիք.	11 20
4 25 Վ.ասփ.	11 40	5 —	11 50
4 45 Ֆէրդ.	12 5	5 15 Վ.ասփ.	12 — Գզ.*
5 —	— —	5 40 Պէշիք.	12 5
5 45	— —	5 25 Ֆէրդ.օթ.	— —
6 15	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
11 —	7 —	11 20	6 15 Պէշիք.
11 45	8 — Պէշիք.	12 10	7 5
12 30 Պէշիք.	**8 5 Վ.ասփ.	12 30	8 15 Պէշիք.
1 15	9 — Պէշիք.	1 20 Պէշիք.	9 5
2 —	9 30	2 10	9 45
2 45	10 — Ֆէրդ.	2 40	10 10 Պէշիք.
3 20	10 10 Պէշիք.	3 10 Պէշիք.	10 30 Ֆէրդ.
3 5 Ֆէրդ.օթ.	10 40	3 40 Վ.ասփ.	10 40
3 50	11 10 Ֆէրդ.	3 45 Ֆէրդ.օթ.	11 20 Ֆէրդ.
4 25 Վ.ասփ.	11 10	4 30 Պէշիք.	11 20
4 45 Ֆէրդ.օթ.	11 40	5 15 Վ.ասփ.	11 40
5 10 Պէշիք.	12 5	5 20 Պէշիք.	12 5
6 —	— —	5 25 Ֆէրդ.օթ.	— —

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ եւ [illegible] օրերը տեղի չպիտի ունենայ:

**Բացի կիրակի օրերէ:

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

1 40 Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 15 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
1 20 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
3 45 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի ուրբթէ
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30 ին).

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՏԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ (Ենի գիւղի շոգենաւուն հետ կը հաղորդակցի)
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Դիտ.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան: 6